

Годишен доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Индивидуален финансов отчет

ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура”

31 декември 2013 г.

ДП НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ
ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА

Съдържание

Страница

Годишен доклад за дейността	-
Доклад на независимия одитор	-
Отчет за всеобхватния доход	1
Счетоводен баланс	2
Отчет за паричните потоци	3
Отчет за промените в собствения капитал	4
Бележки към финансовия отчет	5

ДП „НАЦИОНАЛНА КОМПАНИЯ ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“**ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2013 ГОДИНА****I. ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА**

Държавно предприятие „Национална компания „Железопътна инфраструктура“ (ДП „НКЖИ“) е със статут на държавно предприятие по чл.62, ал.3 от Търговския закон, образувано на основание на чл.9 от Закона за железопътния транспорт (ЗЖТ).

Дейностите в предприятието са регламентирани от ЗЖТ, подзаконовите нормативни актове по неговото прилагане, международните споразумения за железопътни превози, по които Република България е страна и са съобразени с изискванията на директивите на Европейската комисия.

Като управител на железопътната инфраструктура в България, ДП „НКЖИ“, организира дейността си в съответствие с дългосрочния договор с държавата по чл.25 (1) от ЗЖТ, дългосрочна програма за развитие на железопътния транспорт и на железопътната инфраструктура по чл.27 от ЗЖТ, годишна програма за изграждане, поддържане, ремонт, развитие и експлоатация на железопътната инфраструктура по чл.28 от ЗЖТ, годишен бизнес план за дейността на предприятието.

ДП „НКЖИ“ извършва дейността си в съответствие с провежданата от министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията политика в областта на транспорта и включените в обхвата на политиката програми: програма „Развитие и поддръжка на на транспортната инфраструктура“ - подпрограма „Развитие на железопътната инфраструктура и комбиниран транспорт“ и програма „Организация, управление на транспорта, осигуряване на безопасност, сигурност и екологосъобразност“.

Стратегията за развитие на транспортна система на Република България за периода до 2020 г., определя следните стратегически цели на политиката в транспортния сектор: постигане на икономическа ефективност, развитие на устойчив транспортен сектор, подобряване на регионалното и социално развитие и обвързаност.

Приоритетите за развитието на железопътната инфраструктура в Р България са:

- развитие на железопътната инфраструктура като интегрална част от трансевропейската транспортна мрежа;
- модернизация и електрификация на железопътната инфраструктура по основните направления за страната;
- развитие на безопасни за околната среда, съобразени с критериите на ЕС, железопътни транспортни схеми и технологии за товарни и пътнически превози, с цел намаляване на негативното влияние на транспорта върху околната среда и човешкото здраве. Създаване на подходящи условия за устойчив ръст на железопътните превози при повишена енергийна ефективност
- подпомагане, стимулиране и ускоряване развитието на комбинирания транспорт;
- развитие и управление на интермодални терминали, обслужващи железопътния транспорт;
- възстановяване и модернизиране съществуващата железопътна инфраструктура в съответствие с изискванията на TCOC - Технически спецификации за оперативна съвместимост;
- внедряване на високо технологични системи за ефективно управление на влаковото движение и управление на капацитета, гарантиращи висока степен на безопасност и оперативна съвместимост по правилата и стандартите на ЕС;
- разширяване прилагането на информационни технологии, базирани на високоскоростни оптични и GSM-R мрежи за предаване на данни;
- включване в Европейската мрежа на Система за подпомагане на операции (OSS);
- активно участие в RailNetEurope (RNE) – асоциация на европейските управители на инфраструктурата за осигуряване на бърз и лесен достъп до европейския железопътен транспорт, за повишаване на качеството и ефективността на международния железопътен трафик, за хармонизиране на условията и процедурите в областта на международното управление на железопътната инфраструктура;
- повишаване конкурентоспособността на железопътния транспорт в рамките на транспортните услуги;
- постигане покриване на всички разходи, пряко натрупани като резултат от предоставянето на влаковата услуга, с таксите за ползване на инфраструктурата;
- оптимизиране на инвестициите в железопътната инфраструктура. Ефективно и пълно усвояване на средствата от държавния бюджет, от Структурните и Кохезионния фондове на Европейския съюз.

За изпълнение на основните си приоритети ДП „НКЖИ“ се стреми към:

- оптимизиране на капацитета и ефективността на съществуващата инфраструктура;
- реконструкция и подновяване на железопътните линии, разположени по общоевропейските транспортни оси;

- повишаване на конкурентоспособността по отношение на качество и ефективност;
- провеждане на активна технологична и търговска политика за задоволяване на потребностите на клиентите от качествено обслужване – сигурност, надеждност, целогодишност и екологичност на предоставяните услуги;
- въвеждане на иновативни техники и технологии;
- въвеждане на нови услуги и дейности;
- разширяване на пазарния дял на комбинираните превози чрез развитие на терминалната инфраструктура;
- провеждане на гъвкава тарифна политика за инфраструктурните такси;
- поддържане на активна инвестиционна политика по отношение на привличане на различни източници на финансиране извън държавния бюджет;
- привличане на частни инвестиции;
- ефективно усвояване на средствата от фондовете на ЕС;
- привличане и задържане на висококвалифицирани човешки ресурси;
- подобряване на транспортния достъп на регионално ниво до транспортните коридори и стимулиране развитието на пограничните райони.

Източници за финансиране на железопътната инфраструктура са: Държавният бюджет, приходите от инфраструктурни такси за използването ѝ и от цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт, приходи от търговска дейност, приходи от услуги по ценова листа, кредити, средства по програми на Европейския съюз.

ДП „НКЖИ“, като бенефициент на Оперативна програма „Транспорт“ 2007-2013 г., е насочило усилията си към подобряване на транспортния сектор в България чрез развитието на европейските транспортни коридори, преминаващи през територията на страната, следвайки общата цел на Оперативна програма „Транспорт“ 2007-2013 г. и на Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020 г. - „Развитие на устойчива транспортна система“.

Очакваните ползи от изпълнението на политиката в областта на транспорта, в железопътния сектор са свързани с: намаляване на времепътването на всички категории влакове; намаляване броя и времето за отстраняване на аварийите; намаляване на енергийните разходи; привличане на повече товари и пътници; осигуряване на стабилен ГДВ и премахване на временни и постоянни намаления; подобряване на качеството и увеличаване на капацитета на железопътната инфраструктура; намаляване на средствата за поддържане и експлоатация на жп инфраструктура; осигуряване на свободен и равнопоставен достъп до различните инфраструктурни мрежи и обекти; повишаване на качество на транспортното обслужване – по-висока скорост, намалено времепътване и по-висок комфорт; повишена безопасност.

II. ПРОИЗВОДСТВЕН КАПАЦИТЕТ И СТЕПЕН НА НАТОВАРЕНОСТ

ДП „НКЖИ“ в качеството си на управител на железопътната инфраструктура на Р България предоставя използването ѝ от лицензирани превозвачи при равнопоставени условия.

Средната използваемост на капацитета в последните години непрекъснато намалява. Повишено запълване на капацитета се достига в определени железопътни участъци и линии поради извършване на ремонти на железния път и другите съоръжения.

През 2013 г. се отчита увеличение на извършената работа с 384 567 или с 1,38% във влаккилометри и с 222 611 122 или с 1,89% в брутотонкилометри спрямо 2012 г.

НАТУРАЛНИ И СТОЙНОСТНИ ИЗМЕРИТЕЛИ	Влаккилометри	Брутотонкилометри (хил.)	Приходи от инфраструктурни такси (хил. лв.)
Отчет 2013 г.	28 184 496	12 018 754	68 594
Отчет 2012 г.	27 799 929	11 796 143	87 413
Изменение 2013/2012 (+/-)	384 567	222 611	-18 819
Изменение 2013-2012 в (%)	1,38%	1,89%	-21,53%

По видове превози изменението на превозната работа е както следва:

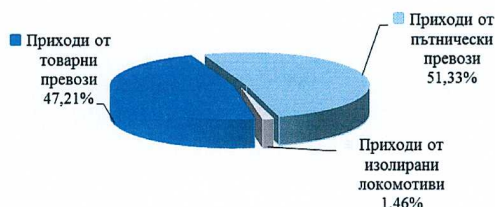
- пътнически превози – увеличение с 4,90% във влаккм. и с 5,61% в брутотонкм.;
- товарните превози – спад с 6,35 % във влаккм. и с 0,21% в брутотонкм.;
- изолирани локомотиви – спад със 17,5% във влаккм. и с 15,71% в брутотонкм.

Намалението на приходите от инфраструктурни такси за 2013 г. спрямо 2012 г. се дължи на влизането в сила от 01.01.2013 г. на нови намалени тарифни ставки, изчислени по нова Методика. За 2013 г. тарифните ставки са в размер на 0,8203 лв. за влаккилометър и 0,0038 лв. за брутотонкилометър.

Структурата на приходите от инфраструктурни такси по видове превози за 2013 г. е показана в следващата графика:

Структура на приходите от инфраструктурни такси по видове движение за 2013 г.

Пазарен дял на извършената работа по превозвачи в натурални и стойностни измерители.

През 2013 г. железопътната инфраструктура е предоставена за ползване от всички лицензирани превозвачи: „БДЖ - Товарни превози“ ЕООД, „БДЖ - Пътнически превози“ ЕООД, „БЖК“ АД, „Булмаркет-ДМ“ ООД, „Унитранском“ АД, „Газтрейд“ АД, „Рейл Карго Австрия“ АД, „Ди Би Шенкер Рейл България“ ЕООД, ДП „ТСВ“, „Експрес сервиз“ ООД, „Карго Транс Вагон България“ АД и „Порт Рейл“ ООД.

По превозвачи изменението на реализираните приходи от инфраструктурни такси за 2013 г. спрямо 2012 г., е показано в таблицата:

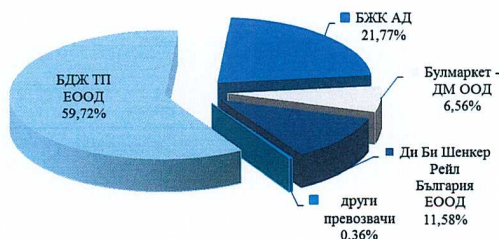
ПРЕВОЗВАЧИ	Приходи от инфр. такси за 2013 г. (лв.)	Приходи от инфр. такси за 2012 г. (лв.)	Изменение 2013/2012 (+/-)	Изменение 2013/2012 (%)
БДЖ ПП ЕООД	35 316 914	35 038 497	278 417	0,79%
БДЖ ТП ЕООД	19 889 412	36 592 259	-16 702 847	-45,65%
БЖК АД	7 191 619	9 069 261	-1 877 642	-20,70%
Булмаркет - ДМ ООД	2 241 221	3 057 199	-815 978	-26,69%
Газтрейд АД	44	116	-72	-62,07%
Рейл Карго Австрия АД	6 790	8 806	-2 016	-22,89%
ДБ Шенкер Рейл България ЕООД	3 817 430	3 473 227	344 203	9,91%
ДП ТСВ	118 641	167 734	-49 093	-29,27%
Експрес Сервиз ООД	1 272	384	888	231,25%
Порт Рейл ООД	10 795	5 130	5 665	110,43%
Карго Транс Вагон България АД		104	-104	
Общо приходи от инфраструктурни такси	68 594 138	87 412 717	-18 818 579	-21,53%

БДЖ - Пътнически превози“ ЕООД е единствен лицензиран превозвач за превоз на пътници и багажи по железопътната мрежа на Р. България със 100% пазарен дял. В изолирано движение пазарният дял е: 13,04% във влаккм., 12,66 % в брутотонкм. и 10,72% в приходите от ИТ.

Поради увеличения обем на пътническите превози през 2013 г. отчетените натурални и стойностни измерители показват увеличение с 4,90% във влаккм. и с 5,61% в брутотонкм., спрямо 2012 г.

През 2013 г. продължава преразпределението на товарните превози между железопътните превозвачи, като частните превозвачи навлизат все по-активно на пазара на железопътните превози. Делът на превозвачите в приходите от товарни превози е показан в следващата графика:

Процентно съотношение на приходите от товарни превози (без изолирано движение) по превозвачи за 2013 г.

„БДЖ - Товарни превози“ ЕООД за 2013 г. е с пазарен дял в товарните превози, както следва: 65,91% във влаккм., 58,42% в брутотонкм. и 59,72% в приходите от ИТ. В изолирано движение пазарният дял е: 54,09% във влаккм., 54,73% в брутотонкм. и 54,81% в приходите от ИТ.

В резултат на намалените товарни превози по железопътния транспорт и преразпределяне на товаропотока от „БДЖ ТП“ ЕООД към частните превозвачи, спрямо 2012 г. е намалена извършената работа с 14,87% във влаккм. и с 11,95% в брутотонкм. работа.

„БЪЛГАРСКА ЖЕЛЕЗОПЪТНА КОМПАНИЯ“ АД е с пазарен дял в товарните превози, както следва: 18,09% във влаккм., 22,73% в брутотонкм. и 21,77% в приходите от ИТ. В изолирано движение пазарният дял е: 13,09% във влаккм., 13,73% в брутотонкм. и 14,12% в приходите от ИТ.

В „БЖК“ АД се отчита увеличение спрямо 2012 г. на превозените товари – ръст с 9,31% във влаккм. и с 15,70% в брутотонкм.

„Булмаркет ДМ“ ООД е с пазарен дял в товарните превози, както следва: 7,28% във влаккм., 6,34% в брутотонкм. и 6,56% в приходите от ИТ. В изолирано движение пазарният дял е: 11,48% във влаккм., 10,63% в брутотонкм. и 11,73% в приходите от ИТ.

През 2013 г. се наблюдава ръст в превозите на „Булмаркет ДМ“ ООД с 13,76% във влаккм. и с 11,86% в брутотонкм..

„Ди Би Шенкер Рейл България“ ЕООД е с пазарен дял в товарните превози, както следва: 7,99% във влаккм., 12,23% в брутотонкм. и 11,58% в приходите от ИТ. В изолирано движение пазарният дял е: 6,19% във влаккм., 6,82% в брутотонкм. и 6,64% в приходите от ИТ.

След преразпределение на международни товарни превози с блок влакове между „БДЖ ТП“ ЕООД и „Ди Би Шенкер Рейл България“ ЕООД се наблюдава увеличение на превозените товари през 2013 г. от частния превозвач. Отчетените влаккм. са се повишили с 36,33%, а брутотонкм. – с 45,76%.

ДП „Транспортно строителство и възстановяване“ за 2013 г. е с пазарен дял в товарните превози, както следва: 0,66% във влаккм., 0,25% в брутотонкм. и 0,32% в приходите от ИТ. В изолирано движение пазарният дял е: 1,55% във влаккм., 1,09% в брутотонкм. и 1,47% в приходите от ИТ.

Останалите превозвачи: „Експрес Сервиз ООД“ ООД, „Унитранском“ АД, „Газтрейд“ АД, „Рейл Карго Австрия“ АД, „Карго Транс Вагон България“ АД, „Порт Рейл“ ООД, имат инцидентни превози, поради което техният дял в извършените превози по жп мрежата е незначителен – под 1%.

ДП „НКЖИ“ предоставя на железопътните превозвачи услуги по обслужване и поддръжка, допълнителни, съпътстващи и други услуги, които са посочени в Наредба № 41 от 27.06.2001 г. „За достъп и използване на железопътната инфраструктура“, издадена от Министъра на транспорта и съобщенията.

III. ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА

През 2013 г. дейността на ДП „НКЖИ“ беше насочена към изпълнението на следните задачи:

- Осигуряване на безопасност и сигурност на превозите чрез дейностите по ремонта на железния път и съоръженията за поддържане на достигнатите скорости;
- Модернизиране на осигурителните системи и прелезни устройства, чрез внедряване на автоматични прелезни устройства, с цел намаляване броя на произшествията;
- Модернизиране на контактната мрежа и тяговите подстанции;
- Възстановяване на проектните параметри на железопътните линии, чрез изпълнение на проект София – Карлово – Зимница, изпълнението на проекта Пловдив - Бургас и др.;
- Модернизация на железния път, осигурителната техника и енергосъоръженията по железопътната мрежа чрез проекти: Пловдив - Свиленград – турска граница, София – Пловдив, Карнобат – Синдел и др.;
- Предоставяне на нови услуги на операторите чрез изграждане на интермодални терминали – Пловдив, Русе и София;
- Създаване на равнопоставени условия и оптимизиране на управление на движението на влаковете чрез въвеждане на система за оперативна отчетност на движението на влаковете;
- Създаване на база данни, кадастър и състояние online на активите на ДП „НКЖИ“ чрез внедряване на Географска информационна система (ГИС);
- Внедряване на система за слеене моментното състояние на железния път и планиране на ремонтите;
- Поддържане и прилагане на RNE Path Coordination System (PCS, бивш Pathfinder) – за изготвяне на международен график;
- Внедряване на RNE Train Information System (TIS, бивш EUROPTIRAILS) – за обмен на данни за международни пътнически и товарни влакове, включително в реално време;
- Внедряване на проекта RNE Charging Information System (CIS, бивш EICIS) – за изчисляване на инфраструктурни такси при международни маршрути;
- Разработване и изпълнение на План за внедряване на ERTMS;
- Повишаване на качеството и ефективността на железопътните превози чрез възстановяване на проектните скорости и изграждане на трасета, позволяващи високи скорости и съкратено времетраене;
- Модернизиране на приемните здания и площите около тях в гари по определени приоритети (гранични гари, интересити гари, централни гари в големи градове и др.);
- Приложение на фирмената програма за управление на отпадъците на ДП „НКЖИ“;

- Изготвяне на предложения за отдаване на концесия на малодетелни железопътни линии и на приемните здания на основните железопътни гари;
- Обучение на персонала.

Ефективното и целесъобразно усвояване на всички финансови средства, в т.ч. на предоставените по ОП „Транспорт“, ТЕН-Т, от държавния бюджет средства по инвестиционни проекти и други е от особена важност за ДП „НКЖИ“. Целта е постигане на технически и технологични резултати, които повишават конкурентноспособността на железопътния транспорт. Във връзка с това предприятието се стреми към:

- намаляване на негативния ефект от финансовата криза;
- постигане на заложените в Бизнес-плана показатели за финансов резултат;
- намаляване на загубата от дейността;
- намаляване на текущите вземания от клиенти и на периода за събиране на вземанията;
- намаляване на текущите задължения;
- икономическа и финансова целенасоченост и целесъобразност на управленческите решения на всички нива на управление и контрол на ефективността;
- усъвършенстване на планирането на финансовите средства – прозрачност, добро финансово управление;
- осигуряване и усвояване на заявените средства за възстановяване и поддържане на техническите параметри на железопътната инфраструктура;
- осигуряване на средства от международните финансови институции, в т.ч. и безвъзмездна помощ за подготовка и реализация на приоритетните стратегически проекти;
- ефективно усвояване на средствата за инвестиции и текущ ремонт;
- ефективно, ефикасно и целесъобразно усвояване на инфраструктурните такси, таксите от разпределение на тягова електрическа енергия, другите приходи от дейността и предоставената субсидия за текущо поддържане и експлоатация;
- оптимизация на управлението на собствеността – увеличение на приходите, превръщане на неоперативните активи в парични средства;
- оптимизиране на разходите – многостепенен контрол при изразходването на финансовите средства;
- обучение на персонала и повишаване на административния капацитет, свързан с управлението на финансите - бюджетиране, планиране и управление на проекти и повишаване на производителността на труда.

Дейност „Управление на движението на влаковете и гаровата дейност“

Подделение „Управление движението на влаковете и капацитета“ извършва обработка на заявките за ползване капацитета на инфраструктурата и осигурява правото за използване на предоставените капацитети на лицензираните превозвачи, извършва управление на движението, в съответствие с Графика за движение на влаковете (ГДВ), планира влаковата работа, съобразно инвестиционната програма и строително-ремонтните дейности по железопътната инфраструктура, изчислява инфраструктурните такси за използване на железопътната инфраструктура и осигурява отчетна и статистическа информация, относно натоварването по железопътната инфраструктура.

Дейности по ремонт на железния път и съоръженията

Основната задача на Подделение „Железен път и съоръжения“ е да организира и управлява дейностите по поддържане и ремонт на железния път и железопътните съоръжения, като осигурява: скоростни условия, гарантиращи устойчив ГДВ; капацитет на трафика, даващ възможност за ефективно използване на всички направления по жп мрежата; ниво на сигурност на превозите, гарантиращо надеждна експлоатация; комфорт на пътуване за запазване и привличане на клиенти.

Усилията през 2013 г. бяха насочени предимно в участъци с ограничения на скоростите и такива, които поради влошеното си състояние ще наложат намаляването на съществуващите скорости. Реализацията на ремонтните дейности по железния път и стрелките се осъществява изключително със собствена тежка пътна механизация (ТПМ).

През 2013 г. са изпълнени следните видове работи и ремонт по железния път и съоръжения:

- Подновяване на железен път - 27 736 м.;
- Механизиран среден ремонт на железен път - 64 983 м.;
- Механизирано поддържане с ТПМ на железен път - 2 931 132 м.;
- Механизирано поддържане с ТПМ на железопътни стрелки - 1 533 бр.;
- Полагане на безнаставов релсов път (БРП) - 25 442 м.;
- Неутрализация на БРП - 22 890 м.;
- Укрепване на жп съоръжения – 24 бр.;
- Укрепване на слаби места – 25 бр.;
- Монтаж на еластични прелезни настилки на жп прелези – 15 бр.;
- Смяна на релси – 4 728 бр.;
- Смяна на траверси – 59 942 бр.;

В резултат на изпълнението на ремонтните работи през 2013 г. е постигнато:

- Възстановяване на проектни скорости – 30,5 км;
- Завишаване на скорости в 6 междугария – 48,8 км;
- Запазване на съществуващи скорости – 2 800 км.;
- Премахване на 36 бр./78,0 км. временни и на 6 бр./2,2 км. постоянни ограничения на скоростта;
- Намаляване на времепътуването – 55 мин.

Дейности по сигнализация и телекомуникация

Основната дейност на Поделение „Сигнализация и телекомуникации“ (ПСТ) е насочена към поддържане и модернизация на съществуващите и строителство на нови устройства и системи на осигурителната техника, телекомуникациите и електрооснабдяването (ОТ, ТК и ЕС).

Осигурителна техника

През 2013 г. са модернизирани и въведени в експлоатация 35 броя железопътни прелеза в цялата страна. С внедряването на съвременна апаратура за тяхната охрана се елиминира участието на субективния фактор за затваряне на прелеза, управлението е автоматизирано с високо ниво на надеждност и намален риск, повишава се нивото на безопасност на движение и се намаляват експлоатационните разходи.

Работи система за контрол на движение на влака ERTMS/ETCS, която не допуска надвишаването на максималната разрешена скорост за движение на влака и не позволява подминаването на червен сигнал.

По протежение на железопътната линия София-Пловдив и в участъка от гара Скуtare до гара Стара Загора-страна Пловдив е изградена системата за автоматична локомотивна сигнализация JZG 703, а възел Пловдив, пост Кръстовище, Тракия, Филипово и участък Стара Загора-Бургас е съоръжен с ETCS. Участъка от г. Катунца до г. Ябълково и железопътен възел са съоръжени с Европейска система за влаков контрол.

През 2013 г. са изпълнени следните дейности: пресъоръжени прелези и АПУ с монтирани трифазови СПШ-53 бр.; пресъоръжени гари-4 бр.; възстановени технически параметри на кабелни линии-2 838 м.; положени нови кабели в гари-15 908 м.; направени преустройства в гари във връзка с ремонт на железния път-11 бр.; изграждане и възстановяване на заземителни мрежи на ОТ-281 броя заземителни колове.

Дейност „Телекомуникации“

Направление „Телекомуникации“ извършва планово-профилактично поддържане, аварийно-възстановителна дейност, ремонт, развитие и строителство на съоръжения осигуряващи: общо служебни, диспечерски, телефонни, селекторни, компютърни и телексни връзки; услуги за пренос на данни и поддържане на компютри; участъкови и междугарови телефонни връзки; радиовръзки (влаково диспечерска, маневрена радиовръзка, маневрено-високоговореща, информационно-говореща); гарови информационни табла; часовникови уредби; видео наблюдение и охранителни системи.

През 2013 г. по съоръженията на телекомуникация е изпълнено: възстановени временни връзки с кабел УТР – 28 202 м.; възстановени временни връзки с кабел ТСВВ – 5 021 м.; възстановени съобщителни кабели – 16 638 м.; изградени оптични кабелни линии – 65 705 м.; подменена аналогова АТЦ с цифрова в г. Добрич – 1 бр.; въведени цифрови гарови концентратори – 10 бр.; изграждане и възстановяване на заземителни мрежи на ТК – 120 броя заземителни колове.

Дейност „Електрооснабдяване и енергиен контрол“

Съоръженията за нетягово електрооснабдяване служат за захранване на съоръженията на осигурителни и телекомуникационни техники, отопление на железопътни стрелки, пилонно и перонно осветление, осветление на работни площадки, чакални, вътрешни сградни инсталации.

Съоръженията за отопление на стрелки се модернизират в участъците от жп линиите, на които се извършва реконструкция и модернизация. Поставят се дефектно- токови защиты в таблата ТРОС, подменят се нагревателите на стрелките, въвежда се автоматично включване на отоплението и монтиране на датчици за температура, с които ще се ограничи разхода за ел.енергия.

Подменят се стари елементи за осветление пилонно и перонно с нови /натриеви и луминисцентни лампи, досели ПЗУ/. За новите и реконструирани железопътни участъци се внедрява LED осветление.

Монтират се устройства за дистанционно отчитане на консумирана ел. енергия. Системата позволява ежедневен контрол на отчитащите средства. По новите отсечки се изпълняват най – новите изисквания за енергосистемите НН за железопътната инфраструктура.

В натурални измерители извършената работа от звена „ЕС“ и „ЕК“ през 2013 г. в секциите по места е, както следва: пресъоръжени трафопостове – 54 бр.; възстановени кабели СН и НН – 19 962 м.; възстановено външно осветление - пилонно и перонно – 2 101 бр. осветителни тела; възстановено вътрешно осветление – 1 393 бр. осветителни тела; монтирани дефектно-токови защиты – 88 бр.; възстановени нагреватели за отопление на стрелки – 906 бр.; монтирани електромери за измерване на ел. енергия на жилища, фирми и служебни помещения – 484 бр.; изграждане и възстановяване на заземителни мрежи на ЕС и ЕК – 165 броя заземителни колове.

Дейности по енергетичните и електротехнически съоръжения

С Решение № Л-327/17.05.2010 г. е издадена лицензия на ДП „НКЖИ“ за дейността разпределение на тягова електроенергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт. Целта е либерализиране на пазара на електрическа енергия в сектор железопътен транспорт.

От 01.01.2013 г. превозвачите заплащат на управителя на железопътната инфраструктура утвърдена цена за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния

транспорт. В изпълнение на Закона за енергетика (ЗЕ), Правилата за търговия с електрическа енергия и лицензионните изисквания са сключени отделни договори с всички опериращи на територията на Р България железопътни превозвачи за предоставяне на услугата „разпределение на тягова електрическа енергия“, с които се уреждат взаимоотношенията на страните. В качеството си на разпределително дружество ДП „НКЖИ“ сключи и необходимите по закон договори с енергийните дружества НЕК ЕАД и ЕСО ЕАД.

Поделение „Електроразпределение“ поддържа енергийните съоръжения и осигуряване непрекъснато енергозахранване на контактната мрежа, чрез поддържане на висока степен на техническа готовност на същата.

В резултат на извършените ремонти и модернизация на съоръженията през 2013 г.:

- с 14, 5% е намален броят на повредите по енергосъоръженията – 739 бр. за 2012 г., срещу 632 бр. за 2013 г.;
- с 4,5% или с 294 минути е намалено времезакъснението на влаковете – 33 605 мин. за 2012 г., срещу 32 311 мин. за 2013 г.;

В участъците с подменена изолация не са регистрирани повреди по вина счупени или пробили изолатори, което води до намаляване на броя на повредите в енергостопанството. С внедряване на статичните и динамични компенсатори в тяговите подстанции се подобрява качеството на електрическата енергия и техническото състояние на съоръженията в съответствие с ТСОС.

IV. ПЕРСОНАЛ И ПОЛИТИКА НА ДОХОДИТЕ

През 2013 г. продължава изпълнението на „Програмата за оперативно реструктуриране на ДП „НКЖИ“ за периода 2011–2016 г.“. Основна цел на Програмата е постигане оптимизиране на разходите на предприятието чрез подобряване организацията на дейностите и процесите, ефективно използване на материалните, финансовите и човешки ресурси и повишаване производителността на труда.

Структурни и организационни промени, оптимизиране на персонала през 2013 г.

В сила от 01.01.2013 г. е нова организационно-управленската структура на ДП „НКЖИ“, одобрена с решение на Управителния съвет (УС). Закрити са механизирани жп секция Плевен и жп секция Шумен, като активите и пасивите им преминават към жп секция Враца и жп секция Горна Оряховица. Постигнато е: намаляване на регионалните поделения с 2 бр., от 9 на 7 бр.; намаляване на управленския и административно-обслужващ персонал; реорганизация на звената за техническо и сервизно обслужване; оптимизация на процесите, дейностите и организацията на труда; ефективно и рационално използване на материалните и човешки ресурси, подобряване на управлението и оптимизиране на разходите.

Реализираното намаление на персонала през 2013 г. е показано в следващата таблица:

Численост по разписание на длъжностите		Списъчен брой на персонала	
Период	Брой	Период	Брой
31.12.2012 г.	12 544	31.12.2012 г.	12 412
31.12.2013 г.	12 071	31.12.2013 г.	11 926
Изменение 2013 г.(+/-)	- 473	Изменение 2013 г.(+/-)	- 486
Изменение 2013 г.(%)	-3,77%	Изменение 2013 г.(%)	-3,92%

През м. юли 2013 г. са съкратени от разписанията на длъжностите в четирите дейности 150 броя незаети щатни бройки, в изпълнение на политиката на предприятието за ограничаване назначаването на външни кандидати за работа и с цел вътрешна преквалификация на персонала и съвместяване на длъжности и дейности.

Политика на доходите

През 2013 г. няма съществени изменения в политиката за доходите, след актуализацията на Вътрешните правила за работна заплата (ВПРЗ) на ДП „НКЖИ“ през 2012 г. с промяна в механизма на заплащане на основните заплати и на допълнителните трудови възнаграждения.

За 2013 г. разходите за персонал (възнаграждения, социални осигуровки и надбавки) са в размер на 142 965 хил. лв., което е по-малко с 1 086 хил. лв. от отчетените през 2012 г. Средната брутна работна заплата за 2013 г. е 735,54 лв. Отчита се ръст от 4,66% спрямо отчетената за 2012 г. (702,78 лв.). Продължава прилагането на механизма за добавка към основната заплата за постигнати резултати, стартирал от 01.07.2012 г., по решение на УС и след създаване на регламент във ВПРЗ на ДП „НКЖИ“.

V. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПРОГРАМА**ДЪРЖАВНО ФИНАНСИРАНЕ НА ЖЕЛЕЗОПЪТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА**

На основание Договора между Република България и ДП „НКЖИ“ и одобрена Годишна програма от министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията за 2013 г. общият размер на средствата за инвестиции и текущо поддържане на железопътната инфраструктура е 220 000 хил. лв.

С ПМС № 1/09.01.2013 г. за изпълнението на държавния бюджет на Р България – обн. ДВ. бр.6 от 22.01.2013 г. е предоставен капиталов трансфер в размер на 90 000 хил. лв. и субсидия в размер на 130 000 хил. лв.

Субсидия за текуща дейност

Предоставената субсидия от страна на държавата на ДП „НКЖИ“ за 2013 г. в размер на 129 826 хил. лв. беше насочена към изплащане на възнагражденията, социалните осигуровки и надбавки на персонала, външни услуги като застраховки, лицензии и такси, доставка на гориво, електроенергия.

Капиталови трансфери

За 2013 г. усвоените капиталови трансфери, предоставени от държавния бюджет на ДП „НКЖИ“, са в размер на 90 000 хил. лв., от които: за основен ремонт на дълготрайни материални активи (ДМА) – 81 963 хил. лв., за придобиване на ДМА – 7 538 хил. лв. и за придобиване на транспортни средства – 498 хил. лв.

Предоставените средства от ДБ са усвоени на 100%, което е видно от следващата таблица:

НАИМЕНОВАНИЕ		Усвоени средства за 2013 г. (хил. лв.)
§ 5100 Основен ремонт на дълготрайни материални активи		81 964
1	Ремонт на железния път и съоръженията за поддържане на достигнатите скорости (проект 3)	60 330
2	Модернизиране на осигурителните системи и прелезни устройства (проект 4)	9 060
3	Модернизиране на контактна мрежа и тягови подстанции (проект 5)	8 167
4	Възстановяване на проектни параметри на жп линия София-Карлово-Зимница (проект 8)	220
5	Преустройство на възлови жп гари в съответствие с европейските изисквания (проект 20)	4 187
§ 5200 Придобиване на дълготрайни материални активи		7 538
1	Удвояване и електрификация на жп линия Карнобат-Синдел (проект 7)	7 538
§ 5204 Придобиване на транспортни средства		498
1	Доставка автомобили с висока проходимост към проект 4	498
ОБЩО КАПИТАЛОВИ ТРАНСФЕРИ		90 000
СУБСИДИЯ ЗА ТЕКУЩА ДЕЙНОСТ ПО ДОГОВОР С ДЪРЖАВАТА		129 826
КАПИТАЛОВИ ТРАНСФЕРИ СУБСИДИЯ		219 826

ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ СЪС СРЕДСТВА ОТ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ДП „НКЖИ“ е Бенефициент по значителен брой проекти, финансирани със средства от ЕС по различни програми и фондове.

1. Проекти финансирани по програма ИСПА

1.1 Проект *“Реконструкция и електрификация на жп линия Пловдив – Свиленград – Турска/Гръцка граница и оптимизиране на трасето за скорост 160 км/ч”*. Общата стойност на договора за Фаза I е в размер на 105 752 940,00 евро, за Фаза 2 - 68 000 000,00 евро и за изграждане на системи за сигнализация, телекомуникации и SCADA за цялата линия - 38 615 986,66 евро. Финансовото изпълнение е както следва: за Фаза I – 100% усвояване, за Фаза II – 99,12%, за изграждане на системи за сигнализация, телекомуникации и SCADA за цялата линия – 77,03%, по Договор за „Независим международен строителен надзор върху строителството за цялата линия” - 100% и по Договор за „Техническа помощ на Звеното за управление и изпълнение на проекти при НКЖИ за комплексното управление на проекта” – 79,61%.

2. Проекти по Оперативна Програма „Транспорт”

2.1 Приоритетна ос 1 – „Развитие на железопътната инфраструктура по транс-европейските и основните национални транспортни оси”.

А) Проекти за изграждане (модернизация и рехабилитация) на железопътната инфраструктура по ОП „Транспорт” 2012-2013/2015 г.

2.1.1 *„Модернизация на железопътния участък Септември-Пловдив”*. Общата стойност на проекта е 630 626 259,28 лв. с ДДС, със срок на изпълнение 31.09.2015 г. Общо разплатени средства по сключените договори е 38 758 255,79 лв. с ДДС или 12,58 % от стойността на подписаните договори.

2.1.2 *„Рехабилитация на железопътната инфраструктура в участъци от железопътната линия Пловдив – Бургас”*. Общата стойност на проекта е 477 912 822 лв. с ДДС, със срок на изпълнение 30.09.2015 г.

2.1.3 *„Електрификация и реконструкция на железопътна линия Пловдив-Свиленград по коридори IV и IX, фаза 2: Първомай - Свиленград”*. Общата стойност на проекта е 663 316 862,00 лв. с ДДС.

2.1.4 Проект „Електрификация и реконструкция на железопътната линия Свиленград – турска граница“. Общата стойност на проекта съгласно одобрен от ФК е 85 823 591 лв. с ДДС. Финансово изпълнение към 31.12.2013 г. – 92,45%. Физическо изпълнение – 100 %

Б) Проекти за техническа помощ за подготовка на проекти за следващия програмен период 2014-2020 г.

2.1.5 „Модернизация на железопътната линия София-Пловдив: железопътни участъци София-Елин Пелин, Елин Пелин-Септември“. Общата стойност на проекта е 58 981 408 лв. с ДДС, от които 49 151 173,50 лв. безвъзмездна финансова помощ по ОПТ и 9 830 234,70 лв. недопустими разходи – съфинансиране от страна на бенефициента ДП „НКЖИ“.

2.2 Приоритетна ос 3 – „Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари“

2.2.1 Проект „Изграждане на интермодален терминал в Южен-централен район на планиране за България – Пловдив“. Проектът предвижда изграждане на интермодален терминал на север от гара Тодор Каблешков, землището на с. Злати трап, местност Камиша, община „Родопи“- гр. Пловдив. Обща стойност на проекта е 16 422 860 лв. с ДДС.

2.2.2 Проект „Техническа помощ за изграждане на интермодален терминал в Северен централен район за планиране на регионалното развитие в България – Русе“. Общата стойност на проекта е 5 967 422 лв. с ДДС.

2.2.3 Проект „Рехабилитация на гарови комплекси по ТЕН-Т мрежата – „Рехабилитация на гаров комплекс Централна гара София“, „Рехабилитация на гаров комплекс жп гара Бургас пътническа“, „Преустройство и саниране на приемно здание гара Пазарджик – II-ри етап“. Общата стойност на проекта е 96 951 164 лв. с ДДС.

2.3 Приоритетна ос 5 – „Техническа помощ“

2.3.1 Проект „Модернизация на железопътната линия Видин-София“. Обща стойност на проекта - Проектиране на строителството на железопътната линия Видин – София: актуализация на проекта и подготовка на железопътен участък Видин – Медковец е 13 937 278 лв. с ДДС.

2.3.2 Проект „Рехабилитация на железопътния участък „Пловдив-Бургас – фаза 2“. Общата стойност на проекта е 4 782 354 лв. с ДДС.

2.3.3 „Инструмент за подготовка на железопътни проекти по трансевропейската транспортна мрежа“. Общата стойност на проекта е 43 271 993 лв. с ДДС, от които 36 059 994,00 лв. безвъзмездна финансова помощ по ОПТ и 7 211 998,80 лв. ДДС - съфинансирани от страна на Бенефициента ДП „НКЖИ“. В обхвата на „Инструмента“ са включени: проект „Модернизация на железопътната линия София – Драгоман“; проект „Развитие на железопътен възел София“; проект „Развитие на железопътен възел Бургас“.

2.3.4 Проект „Разширяване функционалния обхват на Географската информационна система (ГИС) на ДП „НКЖИ“. Общата стойност на проекта е 11 242 915,20 лв. с ДДС. На 13.09.2013 г. изпратен от УО на ОПТ Анекс № 1 към договор ДОПТ-17/15.10.2012 г. за приключване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за проект „Разширяване функционалния обхват на ГИС на ДП „НКЖИ“.

2.3.5 Проект „Техническа помощ за подобряване на материално-техническата база чрез преустройство на съществуващ тавански етаж от административната сграда на „НКЖИ“. Общата стойност на проекта съгласно одобрен ФК и ДБФП е 455 310 лв. с ДДС. През 2013 г. са реализирани дейности по приемане на проектни разработки и строително монтажни работи, довели до процент на физическо изпълнение 100%.

2.3.6 Проект „Техническа помощ за формиране на тарифната политика за достъп и използване на железопътната инфраструктура в ДП „НКЖИ“. Общата стойност на проекта е 4 388 883 лв. с ДДС. Формулярът за кандидатстване е изпратен за окончателно одобрение в МТИТС.

2.3.7 Проект „Техническа помощ за обезпечаване на разходите за проектиране и внедряване на система за планиране и управление на ресурсите в ДП „НКЖИ“. Общата стойност на проекта е 10 810 091 лв. с ДДС, със срок на изпълнение според Договора за безвъзмездна финансова помощ – 30.06.2015 г.

2.3.8 Проект „Техническа помощ за обезпечаване на разходите за доставка на компютърно и периферно оборудване, сървър и софтуерни продукти за нуждите на Национална компания „Железопътна инфраструктура“ - бенефициент по Оперативна програма „Транспорт“ 2007-2013 г.“. Общата стойност на проекта съгласно одобрен ФК и ДБФП е 386 280,00 лв. с ДДС. Финансовото изпълнение на проекта е 100%, като изплатените средства възлизат на 369 188,12 лв. с ДДС.

2.3.9 Проект „Осигуряване на финансов ресурс за изплащане на възнаграждения на служителите, извършващи дейности по програмиране/идентифициране, подготовка, финансово управление, отчетност и контрол, наблюдение и контрол на изпълнението на проекти/операциите на „НКЖИ“. Общата стойност на проекта е 3 068 638 лв. с ДДС.

2.3.10 „Осигуряване на финансови средства за покриване на разходите, свързани с обучения и развитие на човешките ресурси, за служители от Национална компания „Железопътна инфраструктура“, чиито функции са пряко свързани с управление, наблюдение и контрол на проекти, съфинансирани от ОП „Транспорт“ 2007-2013“ - одобрен за финансиране регистрационен номер: BG161PO004-5.0.01-0091. Общата стойност на проекта е 1 932 223,00 лв. с ДДС, от които 1 610 185,80 лв.

безвъзмездна финансова помощ. След реализиране на проекта се очаква да се постигне повишаване на знанията и компетенциите на ръководния персонал и служителите на ДП „НКЖИ“, участващи пряко в изпълнението на функции по управление на железопътни проекти, финансирани от ОПТ, както и укрепване на административния капацитет, чрез провеждането на външни обучения, под формата на курсове, семинари и обмяна на опит, свързани с управлението на проекти, финансирани от структурните инструменти на ЕС в страната и страни членки на ЕС.

3. Проекти по TEN-T бюджет на европейската комисия

3.1 „Техническа помощ за модернизация на железопътна линия Радомир Кулата“, част от Мултинационален проект „Проучвания относно изграждането на Железопътен приоритетен проект №22“, съ-финансиран с Решение С(2008) 7574 от 04.12.2008г. по Многогодишна програма TEN-T 2007-2013 г. Общата стойност на проекта е 7 040 988,00 лв. с ДДС. С Решение на Комисията на Европейските общности С(2008) 7574 от м. декември 2008 г. се отпуска финансова помощ за проучвателните дейности по направление на Ос 22 за следните държави – Гръцка република, Република България, Румъния и Република Унгария. Предвижда се изпълнение на подготвителни пред-инвестиционни проучвания за предварително одобрени железопътни отсечки по оста в четирите държави по споразумението, като за България това е отсечката Радомир – Кулата. Срокът за изпълнение на дейностите по проекта е 31.12.2015 г.

VI. ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ

	Отчет към 31.12.2013	Преизчислен отчет към 31.12.2012	Абсолютно изменение (2013-2012)	Индекс 2013/2012
Обща ликвидност	4,18	4,65	-0,47	0,90
Бърза ликвидност	3,57	3,99	-0,42	0,89
Абсолютна ликвидност	1,10	0,86	0,24	1,28
Финансова автономност (коефициент на платежоспособност)	7,20	7,18	0,02	1,00
Коефициент на задлъжнялост	0,14	0,14		1,00
Оборот на вземанията от клиенти (пъти)	1,35	1,37	-0,02	0,99
Период на събиране на вземанията от клиенти	268дни	264дни	4дни	1,02
Период на погасяване на задълженията по доставката	12дни	16дни	-4дни	0,75
Времетраене на един оборот на материалните запаси	82дни	79дни	3дни	1,04
Брой на оборотите на материалните запаси	4,41	4,54	-0,13	0,97
Заетост на материалните запаси	0,23	0,22	0,01	1,05
Рентабилност на приходите от продажби	-0,15	-0,06	-0,09	2,50
Нетна рентабилност на собствения капитал	-0,012	-0,005	-0,007	2,40
Рентабилност на активите	-0,006	-0,002	-0,004	3,00
Ефективност на разходите от оперативна дейност	0,93	0,97	-0,04	0,96
Ефективност на приходите от оперативна дейност	1,07	1,03	0,04	1,04
Нетен оборотен капитал	160 820	147 162	13 658	1,09
Зает капитал	2 969 745	2 805 834	163 911	1,06
Дългосрочни пасиви	1 339 079	1 139 904	199 175	1,17
Чиста стойност на активите	1 630 666	1 665 930	-35 264	0,98

Изменението на финансовите показатели на компанията през 2013 г., е както следва:

- **Показателите за ликвидност** и за двата периода показват добро равнище на общата, бързата и абсолютната ликвидност. ДП „НКЖИ“ разполага с повече краткотрайни активи, които може да използва за погасяване на текущите си задължения.

- **Подобрена е финансовата автономност** и независимост по отношение на кредиторите спрямо 2012 г.

- **Показателите за рентабилност** са отрицателни величини, тъй като финансовият резултат и за двете години е загуба.

- Текущите активи превишават текущите пасиви и компанията има наличие на оборотен капитал. Налице е **положителна тенденция на увеличаване на оборотните средства за финансиране** на текущата дейност. За 2013 г. оборотният капитал е увеличен 13 658 хил. лв., спрямо 2012 г. Търговските вземания са намалени с 2% спрямо 2012 г., свързано с намаляването на вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД и дъщерните му дружества. Увеличени с 30,7% са търговските и други задължения

- **Периодът на събиране на вземанията от клиенти** е увеличен с 4 дни, от 264 на 268 дни. Към клиенти с просрочени задължения към ДП „НКЖИ“ са отправени покани за доброволно погасяване на задълженията, предлагат се спогодби за разсрочено плащане, протоколи за прихващане до размера на насрещните задължения, заведени са дела за предявяване на вземания.

- За 2013 г. е **намален периодът на погасяване на задълженията към доставчици** с 4 дни (от 16 на 12 дни). Задълженията към доставчици спрямо 2012 г. са увеличени с 2,4 %, което е свързано с текущите разплащания на предприятието по изпълнението на инвестиционните проекти, финансирани от Европейските фондове в т.ч. Оперативна програма „Транспорт“. Над 99% от краткосрочните задължения към доставчици са със срок на възникване до три месеца. Създадена е финансово-оперативна организация за съгласуване нивото на извършена работа, преглед на всички текущи документи и недопускане забавяне на плащанията във времето. ДП „НКЖИ“ се разплаща до 5 дни след получаването на фактурите. Целта е ДП „НКЖИ“ е да е изряден и коректен платец, както към държавния бюджет, така и към бизнеса.

- При краткотрайните материални активи се отчита влошаване на финансовите коефициенти. Увеличено е времетраенето на оборота на материалните запаси с 3 дни от 79 на 82 дни.

В резюме финансовото състояние на ДП „НКЖИ“ през 2013 година е следното:

- Намаление на приходите от дейността за 2013 г. спрямо отчетените за 2012 г. главно от реализирани по-малко приходи от финансираня, в т.ч. на отчетени по-малко текущи приходи от финансираня от държавата, (главно поради бързото ре-инвестиране на възстановените средства по ДДС от капиталов трансфер) и на приходи от други финансираня, свързани с амортизации на безвъзмездно придобити активи, финансирани от ДБ и Европейските фондове.

- Намаление на приходите от инфраструктурни такси с 18 819 хил. лв. през 2013 г., спрямо отчетените през 2012 г.

- Реализирани нетни приходи от предоставяне на услугата „разпределение на тягова електроенергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт“ в размер на 21 418 хил. лв. за 2013 г.

- Ефективно и пълно усвояване на средствата предоставени: от Държавния бюджет за 2013 г., ОП „Транспорт“, ТЕН-Т и други.

- Покриване на задълженията към международните финансови институции.

- Ограничение на паричния поток на компанията за 2013 г. вследствие на ефективното изплащане на заема към МБВР в размер на 12 283 хил. лв..

- Стриктна финансова дисциплина, приоритизиране и контрол при изразходването на финансовите средства.

- Изплащане по график на дължимите възнаграждения и надбавки на персонала.

- Подобряване на показателя „брой персонал на 1 км. железен път“ с 0,09 бр. от 3,04 на 2,95 брой персонал на 1 км. железен път.

ДП „Национална компания „Железопътна инфраструктура“ приключва 2013 г. със счетоводна загуба в размер на 23 235 хил. лв. (с включени текущи разходи за данък върху печалбата в размер на 2 507 хил. лв.). След признаване на приходите от отсрочени данъци финансовият резултат е загуба в размер на 19 594 хил. лв.

Грант Торнтон ООД
Бул. Черни връх № 26, 1421 София
Ул. Параскева Николау №4, 9000 Варна

T (+3592) 987 28 79, (+35952) 69 55 44
F (+3592) 980 48 24, (+35952) 69 55 33
E office@gtbulgaria.com
W www.gtbulgaria.com

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До собственика на
ДП „НК ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“
гр. София

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на **ДП „НК ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“** към 31 декември 2013 г., включващ счетоводен баланс към 31 декември 2013 г., отчет за всеобхватния доход, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, завършваща тогава, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другата пояснителна информация.

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Ръководството е отговорно за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС и българското законодателство и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи като необходима за изготвянето на финансов отчет, който да не съдържа съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или грешка.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени отклонения.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени отклонения във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът

взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас квалифицирано мнение.

База за изразяване на квалифицирано мнение

Както е оповестено в бележка 14 „Имоти, машини и съоръжения“ във финансовия отчет, Компанията притежава земи на стойност 95,503 хил. лв. и сгради на стойност 19,032 хил. лв. към 31 декември 2013 г. без надлежни документи за собственост. Компанията има последователен план за поетапно набавяне на документите за собственост, което ще се извърши в периода 2014–2016 г. Ние не бяхме в състояние да се убедим в разумна степен на сигурност чрез прилагането на допълнителни одиторски процедури относно правата на собственост на Компанията върху тези активи към 31 декември 2013 г.

В групата „Имоти, машини и съоръжения“ са включени разходи за придобиване на нетекущи активи в размер на 2,396 хил. лв. към 31 декември 2013 г. Поради продължителния период на изграждане на тези активи и тяхната изложеност на влиянието на външни фактори, ние не можахме да получим достатъчни и уместни одиторски доказателства, че балансовата им стойност е възстановима.

Квалифицирано мнение

По наше мнение с изключение на възможния ефект от въпросите, описани в параграфа „База за изразяване на квалифицирано мнение“, финансовият отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на **ДП „НК ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“** към 31 декември 2013 г., както и за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС, и българското законодателство.

Параграф за обръщане на внимание

Обръщаме внимание на бележка 14 „Имоти, машини и съоръжения“ във финансовия отчет на ДП „НК ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“, където е оповестено, че по проекта по бившата програма ИСПА „Реконструкция и електрификация на ж.п. линията Пловдив – Свиленград“ с бенефициент МТИТС са изградени, но все още не са заведени в счетоводните регистри нетекущи активи на стойност 372,951 хил. лв., от които активи на стойност 321,787 хил. лв. са свързани с дейността на Компанията. ДП „НК ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“ като правопреемник на НК „БДЖ“ се явява крайна компания-бенефициент по проекта.

Нашето мнение не е модифицирано във връзка с този въпрос.

Обръщаме внимание на бележка 32.2 „Анализ на кредитния риск“ във финансовия отчет на ДП „НК ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“, където е оповестено, че Компанията има просрочени търговски и други вземания за период над една година в размер на 62,205 хил. лв. към 31 декември 2013 г., от които 887 хил. лв. са с изтекъл давностен срок. Не е извършвана обезценка на посочените вземания или дисконтиране на предоговорените вземания към 31 декември 2013 г., тъй като ръководството счита, че те ще могат да бъдат реализирани с оглед на предприетите действия за тяхното събиране, включително уреждане на дълг срещу собственост, през следващия отчетен период.

Нашето мнение не е модифицирано във връзка с този въпрос.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания – Годишен доклад за дейността към 31 декември 2013 г.

Ние прегледахме годишния доклад за дейността към 31 декември 2013 г. на ДП „НК ЖЕЛЕЗОПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“, който не е част от финансовия отчет. Историческата финансова информация, представена в годишния доклад за дейността, съставен от ръководството, съответства в съществени аспекти на финансовата информация, която се съдържа във финансовия отчет към 31 декември 2013 г., изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от ЕС, и българското законодателство. Отговорността за изготвянето на годишния доклад за дейността се носи от ръководството.

Марий Апостолов

Регистриран одитор

Управител

Грант Торнтон ООД

Специализирано одиторско предприятие

14 март 2014 г.

гр. София

Отчет за всеобхватния доход
за годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева

	Бел.	2013	2012
			Преизчислено
Приходи от инфраструктурни такси	5	68,594	87,413
Приходи от разпределение на тягова ел. енергия	5a	21,418	-
Приходи от безвъзмездни средства, предоставени от държавата	6	179,710	201,468
Други приходи	7	34,334	37,758
		304,056	326,639
Капитализирани разходи		10,419	10,960
Промени в материалните запаси и незавършеното производство		561	18
Печалба от продажба на нетекущи активи	8	3,114	1,653
Разходи за материали	9	(41,459)	(37,933)
Разходи за външни услуги	10	(30,891)	(39,372)
Разходи за амортизация	14, 16	(114,056)	(121,637)
Разходи за персонала	12.1	(142,965)	(142,965)
Други разходи за дейността	11	(9,134)	(4,867)
Себестойност на продадени материали		(1,772)	(1,865)
Загуба от оперативна дейност		(22,127)	(9,369)
Финансови приходи	13	2,101	2,463
Финансови разходи	13	(702)	(1,664)
Загуба от дейността преди данъци		(20,728)	(8,570)
Приход от данък върху дохода	23	1,134	1,357
В т.ч. Текущ разход за данък		(2,507)	(2,607)
В т.ч. Приход от отсрочени данъци		3,641	3,964
Загуба от дейността след данъци		(19,594)	(7,213)

Друг всеобхватен доход:**Компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:**

Преоценка на нефинансови активи	22.3	(17,291)	497,988
Преоценки по план с дефинирани доходи	12.2	(69)	(1,086)
Данък върху дохода, отнасящ се до компоненти, които не се рекласифицират в печалбата или загубата	24.1	1,729	(49,799)
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		(15,631)	447,103
Общ всеобхватен доход		(35,225)	439,890

Отчетът за всеобхватния доход следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от годишния финансов отчет, представени на страници от 5 до 47.

Съставил:

Роза Константинова
Главен счетоводителМилчо Ламбрев
Генерален директор

Дата на съставяне: 5 март 2014 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 14 март 2014 г.:

Марий Апостолов

Грант Торнтон ООД

Регистриран одитор

Специализирано одиторско предприятие

Управител

Счетоводен баланс

към 31 декември

В хиляди лева

Активи**Нетекущи активи**

Имоти, машини и съоръжения 14 2,857,159 2,712,777

Инвестиционни имоти 15 5,349 -

Нематериални активи 16 3,362 4,192

Инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия 17 2,146 2,146

Общо нетекущи активи**2,868,016 2,719,115****Текущи активи**

Материални запаси 18 30,831 26,943

Търговски и други вземания 19 124,031 128,023

Вземания във връзка с данък върху дохода 1,493 -

Финансови активи на разположение за продажба 20 742 742

Пари и парични еквиваленти 21 54,843 34,210

Общо текущи активи**211,940 189,918****Общо активи****3,079,956 2,909,033****Собствен капитал**

Основен капитал 22.1 100,000 100,000

Допълнителни резерви 22.2 382,916 382,955

Преоценъчен резерв 22.3 1,542,667 1,571,206

Натрупана загуба (394,917) (388,231)

Общо собствен капитал**1,630,666 1,665,930****Нетекущи пасиви**

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата 26 1,163,131 948,662

Получени заеми 25 7,044 19,902

Търговски и други задължения 28 34,857 32,549

Задължения за обезщетения при пенсиониране 12.2 6,905 6,279

Отсрочени данъчни пасиви 24.1 127,142 132,512

Общо нетекущи пасиви**1,339,079 1,139,904****Текущи пасиви**

Безвъзмездни средства, предоставени от държавата 26 58,495 61,428

Получени заеми 25 12,846 12,006

Търговски и други задължения 28 36,091 27,602

Задължения за обезщетения при пенсиониране 12.2 2,779 2,163

Общо текущи пасиви**110,211 103,199****Общо пасиви****1,449,290 1,243,103****Общо собствен капитал и пасиви****3,079,956 2,909,033**

Счетоводният баланс следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от годишния финансов отчет, представени на страници от 5 до 47.

Съставил:

Роза Константинова

Главен счетоводител

Милчо Ламбрев

Генерален директор

Дата на съставяне: 5 март 2014 г.

Заверен съгласно одиторски доклад от дата 14 март 2014 г.:

Марий Апостолов

Грант Торнтон ООД

Регистриран одитор, Управител

Специализирано одиторско предприятие

Отчет за паричните потоци
за годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева

Бел.

2013

2012

Оперативна дейност

Постъпления от търговски контрагенти	139,208	116,243
Плащания към търговски контрагенти	(164,211)	(106,414)
Парични потоци, свързани с персонала (Платени)/Получени лихви и такси, свързани с оперативна дейност	(141,835)	(143,864)
Платен данък върху дохода	(25)	150
Други парични потоци от оперативна дейност	(4,846)	(2,246)
Нетни парични потоци от оперативна дейност	40,277	20,888
	(131,432)	(115,243)

Инвестиционна дейност

Придобиване на имоти, машини и съоръжения	(100,521)	(85,809)
Постъпления от продажба на имоти, машини и съоръжения	4,187	2,184
Получени дивиденди	2,546	762
Нетни парични потоци от инвестиционна дейност	(93,788)	(82,863)

Финансова дейност

Финансирания и субсидии	258,139	220,237
Плащания по заеми	(11,988)	(5,687)
Платени лихви по заеми	(295)	(333)
Нетни парични потоци от финансова дейност	245,856	214,217

Нетно увеличение на пари и парични еквиваленти

	20,636	16,111
Пари и парични еквиваленти към 1 януари	34,210	18,101
Загуба от валутна преоценка на пари и парични еквиваленти	(3)	(2)
Пари и парични еквиваленти към 31 декември	54,843	34,210

21

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от годишния финансов отчет, представени на страници от 5 до 47.

Съставил:

Роза Константинова
Главен счетоводител

Милчо Ламбрев
Генерален директор

Дата на съставяне: 5 март 2014 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 14 март 2014 г.:

Марий Апостолов
Регистриран одитор
Управител

Грант Торнтон ООД
Специализирано одиторско предприятие

Отчет за промените в собствения капитал

за годината, завършваща на 31 декември

В хиляди лева	Основен капитал	Допълнителни резерви	Преоценъчен резерв	Натрупана загуба	Общо собствен капитал
Салдо към 1 януари 2012 г.	100,000	382,916	1,136,946	(393,861)	1,226,001
Прехвърлени нетекущи активи	-	39	-	-	39
Сделки със собственика	-	39	-	-	39
Загуба за годината	-	-	-	(7,213)	(7,213)
Друг всеобхватен доход	-	-	448,189	(1,086)	447,103
Общ всеобхватен доход за годината	-	-	448,189	(8,299)	439,890
Прехвърляне на резерв на отписани нефинансови активи в неразпределената печалба	-	-	(13,929)	13,929	-
Салдо към 31 декември 2012 г.	100,000	382,955	1,571,206	(388,231)	1,665,930
Салдо към 1 януари 2013 г.	100,000	382,955	1,571,206	(388,231)	1,665,930
Прехвърлени нетекущи активи	-	(39)	-	-	(39)
Сделки със собственика	-	(39)	-	-	(39)
Загуба за годината	-	-	-	(19,594)	(19,594)
Друг всеобхватен доход	-	-	(15,562)	(69)	(15,631)
Общ всеобхватен доход за годината	-	-	(15,562)	(19,663)	(35,225)
Прехвърляне на резерв на отписани нефинансови активи в неразпределената печалба	-	-	(12,977)	12,977	-
Салдо към 31 декември 2013 г.	100,000	382,916	1,542,667	(394,917)	1,630,666

Отчетът за промените в собствения капитал следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от годишния финансов отчет, представени на страници от 5 до 47.

Съставил:

Роза Константинова
Главен счетоводител

Милчо Ламбрев
Генерален директор

Дата на съставяне: 5 март 2014 г.

Заверил съгласно одиторски доклад от дата 14 март 2014 г.:

Марий Апостолов

Регистриран одитор
Управител

Грант Торнтон ООД

Специализирано одиторско предприятие

Бележки към финансовия отчет

1. Правен статут и предмет на дейност

ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“ (ДП „НКЖИ“ или „Компанията“) е създадена в България в съответствие с изискванията на Закона за железопътния транспорт, който е в сила от 1 януари 2002 година и е регистрирана с решение на Софийския градски съд № 1 от 15 януари 2002 година, вписана в регистъра II под №948, том 18, стр.32 по фд № 23/2002 г. Седалището на адресът на управление на Компанията е: Република България, гр. София, община Сердика, бул. Мария Луиза 110.

Компанията е създадена при преобразуване на Национална компания „БДЖ“ (НК „БДЖ“) чрез отделяне, считано от 1 януари 2002 година. ДП „НК Железопътна инфраструктура“ е правопреемник на отделените активи и пасиви от НК „БДЖ“ в частта, отнасяща се до железопътната инфраструктура съгласно разделителен баланс към 31 декември 2001 година. Едноличен собственик на капитала на Компанията е Българската държава чрез Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията. Органи на управление на Компанията са: Министерът на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Управителен съвет и Генерален директор.

Управителният съвет на Компанията в състав: Димитър Стоянов Савов – председател и членове: Иван Василев Марков и Милчо Алексиев Ламбрев е действал от 01.01. 2013 до 31.07.2013 година. От 01 август 2013 година до края на 2013 година Управителният съвет е в състав: Андриян Атанасов Атанасов – председател и членове: Иван Василев Марков и Милчо Алексиев Ламбрев. Компанията се управлява и представлява от Генералния директор Милчо Алексиев Ламбрев.

Със заповед на Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, на основание чл. 40е, ал.1 и 2 във връзка с § 1, т.11 от Допълнителните разпоредби на Закона за независимия финансов одит, е назначен одитен комитет на ДП „НКЖИ“. От 28.12.2012 година Одитният комитет е в състав: Катя Лозанова Атанасова – председател и членове: Евгени Димитров Чечев и Милена Велизарова Николова. От 26.07.2013 година до 02.13.2013 г. Одитният комитет е в състав: Катя Лозанова Атанасова – председател и членове: Евгени Димитров Чечев и Янислав Тошков Козарев. От 02.10.2013 година Одитният комитет е в състав: Катя Лозанова Атанасова – председател и членове: Янислав Тошков Козарев и Мая Максимова Йорданова.

ДП „Национална компания „Железопътна инфраструктура“ има следната структура на административно-стопанските териториално обособени звена: Управления на движение на влаковете и гаровата дейност (УДВГД) – 3 звена: в София, Горна Оряховица и Пловдив, Железопътни секции (ЖПС) – 4 звена: в София, Враца, Горна Оряховица и Пловдив, Поделение „Електроразпределение“ (ЕРП), Поделение „Сигнализация и телекомуникации“ (СиТ) и Център за професионална квалификация (ЦПК). На основание Правилника за изменение и допълнение на Правилника за устройство и дейността на ДП „Национална компания „Железопътна инфраструктура“, обнародван в ДВ № 99 от 14.12.2012 г., са приети промени в административно-управленската структура на ДП „НКЖИ“, съгласно които, считано от 01.01.2013 г. са закрити Железопътна секция Шумен и Механизирана железопътна секция Плевен.

ДП „НК Железопътна инфраструктура“ осигурява използването на железопътната инфраструктура от лицензирани превозвачи при равнопоставени условия и управлява влаковата работа в железопътната инфраструктура при спазване на изискванията за безопасност, надеждност и сигурност. За целта Компанията извършва дейности по развитието, ремонта, поддържането и експлоатацията на железопътната инфраструктура; приема всички заявки за превоз от превозвачите и разработва графика за движение на влаковете, съгласувано с превозвачите, а за пътническите превози – и с общините. Компанията събира инфраструктурни такси в размер, определен от Министерския съвет по предложение на Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията. На основание лиценз за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителни мрежи на железопътния транспорт № Л-327-19, издаден от ДКЕВР на 17.05.2010 година, от 01.01.2013 година Поделение „Електроразпределение“ (ЕРП) е започнало да извършва разпределение на тягова ел. енергия на жп превозвачи.

ДП „Национална компания Железопътна инфраструктура“ е едноличен собственик на дъщерно дружество „ТРЕН“ ЕООД с капитал 5 хиляди лева и с предмет на дейност: търговия с електрическа енергия.

2. Основа за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на Компанията е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС).

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Компанията. Всички суми са представени в хиляди лева (включително сравнителната информация за 2012 г.), освен ако не е посочено друго.

Този финансов отчет е индивидуален. Компанията съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС). В него инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети“.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Валидността на предположението зависи от подкрепата от страна на едноличния собственик на Компанията - Правителството на РБългария, проявление на която са подкрепата на държавата под формата на субсидии и държавни гаранции на заеми от международните финансови институции.

Отговорности на ръководството

Според българското законодателство, ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и честна представа за финансовото състояние на ДП „НКЖИ“ към края на годината, финансовото му представяне и паричните му потоци.

Ръководството потвърждава, че е прилагало последователно адекватни счетоводни политики при изготвянето на годишния финансов отчет към 31 декември 2013 г. и е направило разумни и предпазливи преценки, предположения и приблизителни оценки.

Ръководството също потвърждава, че се е придържало към действащите счетоводни стандарти, като финансовият отчет е изготвен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството носи отговорност за правилното водене на счетоводните регистри, за целесъобразното управление на активите и за предприемането на необходимите мерки за избягване и разкриване на евентуални злоупотреби и други нередности.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Общи положения

Компанията прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Компанията и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2013 г.:

МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване“ – нетиране на финансови активи и финансови пасиви – в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 13 декември 2012 г.

Новите оповестявания са свързани с количествена информация относно признати финансови инструменти, нетирани в отчета за финансово състояние, както и онези финансови инструменти, за които има споразумение за нетиране независимо от това дали те са нетирани. Тъй като Компанията няма действащи споразумения за нетиране на финансови активи и финансови пасиви, прилагането на измененията няма съществен ефект върху оповестяванията или сумите, признати в счетоводния баланс.

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност“ в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСФО 13 „Оценяване на справедлива стойност“ дефинира справедливата стойност като цена, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Стандартът уточнява, че справедливата стойност се базира на сделка, сключвана на основния пазар за активи или пасива или при липса на такъв – на пазара с най-благоприятни условия. Основният пазар е пазарът с най-голям обем и дейност за съответния актив или пасив. Стандартът се прилага перспективно за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2013 г.

МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ – друг всеобхватен доход – в сила от 1 юли 2012 г., приет от ЕС на 5 юни 2012 г.

Измененията изискват представянето на отделните компоненти на другия всеобхватен доход в две групи, в зависимост от това дали те ще се рекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Компоненти, които не се рекласифицират, напр. преоценки на имоти, машини и съоръжения, се представят отделно от компоненти, които ще се рекласифицират, напр. отсрочени печалби и загуби от хеджиране на парични потоци. Компанията е избрала да представя компонентите на другия всеобхватен доход преди данъци и затова показва съответната сума на данъците за всяка една от групите по отделно. Измененията следва да се прилагат ретроспективно.

МСС 19 „Доходи на наети лица“ в сила от 1 януари 2013 г., приет от ЕС на 5 юни 2012 г.

Измененията на МСС 19 премахват метода на коридора и изискват представянето на финансовите разходи и приходи на нетна база. Актюерските печалби и загуби са преименувани на преоценки и следва да бъдат признати незабавно в другия всеобхватен доход. Те не се рекласифицират в печалбата или загубата през следващи периоди. Компанията е приложила измененията ретроспективно съгласно преходните разпоредби и МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“. В резултат на това Компанията е преизчислила финансовия резултат за предходния период. Актюерските печалби или загуби са признават в другия всеобхватен доход вместо в печалбата или загубата за периода и се посочват в натрупаната загуба в рамките на собствения капитал. Затова ревизирият МСС 19 няма ефект върху счетоводния баланс към 1 януари 2012 г., 31 декември 2012 г. и 31 декември 2013 г.

Ефектите от прилагането на МСС 19 (ревизиран) върху отчета за всеобхватния доход за 2012 г. и 2013 г. са както следва:

В хиляди лева	2013	2012
Намаление на разходите за персонала	69	1,086
Намаление на загубата за годината	69	1,086
Друг всеобхватен доход:		
Увеличение на загубата от преоценки на задълженията по планове с дефинирани доходи	69	1,086
Намаление на другия всеобхватен доход	69	1,086

Годишни подобрения 2011 г. в сила от 1 януари 2013 г., приети от ЕС на 27 март 2013 г.

-Изменението на МСС 1 пояснява, че счетоводен баланс към началото на предходния период следва да се представи, само в случай че ретроспективните промени имат съществен ефект към тази дата. Предприятията, които представят два сравнителни периода в счетоводния баланс съгласно изискванията на МСС 8, не следва да включват информация за началните салда на предходния период в поясненията. В случай че ръководството представя по собствено желание допълнителна сравнителна информация в отчета за финансовото състояние или отчета за печалбата или загубата, то и поясненията трябва да включват допълнителна информация.

Ретроспективното прилагане на МСС 19 и МСС 1 през 2013 г. няма съществен ефект върху счетоводния баланс на Компанията към 1 януари 2012 г. Затова Компанията не е представила счетоводен баланс към 1 януари 2012 г. с изключение на оповестяванията съгласно МСС 8 „Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки“.

-Изменението на МСС 16 пояснява, че резервни части и обслужващо оборудване се класифицират като имоти, машини и съоръжения, а не като материални запаси, когато е приложима дефиницията за имоти, машини и съоръжения и те се използват за повече от една година.

-Изменението на МСС 32 пояснява, че отчитането на данък печалба във връзка с разпределение на дивиденди и разходи по сделки със собствениците е в съответствие с МСС 12. Данък върху дохода във връзка с разпределение на дивиденди се признава в печалбата или загубата, докато данък върху дохода във връзка с разходи по сделки със собствениците се признава в собствения капитал.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Компанията

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила за финансовата година, започваща на 1 януари 2013 г. и не са били приложени от по-ранна дата от Компанията:

МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2015 г., все още не е приет от ЕС

МСФО 9 представлява първата част от проекта на Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Той заменя четирите категории финансови активи при тяхното оценяване в МСС 39 с класификация на базата на един единствен принцип. МСФО 9 изисква всички финансови активи да се оценяват или по амортизирана стойност, или по справедлива стойност. Амортизираната стойност предоставя информация, която е полезна при вземането на решения, относно финансови активи, които се държат основно с цел получаването на парични потоци, състоящи се от плащане на главница и лихва. За всички други финансови активи включително тези, държани за търгуване, справедливата стойност представлява най-подходящата база за оценяване. МСФО 9 премахва необходимостта от няколко метода за обезценка, като предвижда метод за обезценка само за активите, отчитани по амортизирана стойност. Допълнителни раздели във връзка с обезценка и счетоводно отчитане на хеджиране са все още в процес на разработване. Ръководството на Компанията не очаква измененията да бъдат приложени преди публикуването на всички раздели на стандарта и към момента не може да оцени техния цялостен ефект.

МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“ в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“ въвежда нова дефиниция на контрола, базирана на определени принципи, която следва да се прилага за всички инвестиции при определянето на базата за консолидация. Съгласно предварителни анализи на ръководството МСФО 10 няма да доведе до промени в класификацията на съществуващите инвестиции на Компанията към 31.12.2013 г. или през предходните периоди.

МСФО 11 „Съвместни ангажименти“ в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.**МСФО 12 „Оповестяване на дялове в други предприятия“ в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.**

МСФО 12 „Оповестяване на дялове в други предприятия“ е нов стандарт относно изискванията за оповестяване при всички форми на дялово участие в други предприятия, включително съвместни предприятия, асоциирани предприятия, дружества със специална цел и други неконсолидирани структурирани предприятия относно рисковете, на които е изложена Компанията в резултат на инвестиции в структурирани предприятия. Ръководството не очаква прилагането на МСФО 12 да доведе до разширяване на оповестяванията във финансовия отчет на Компанията.

МСФО 10, МСФО 11, МСФО 12 – Преходни разпоредби, в сила от 1 януари 2014 г., приети от ЕС на 16 април 2013 г.

Преходните разпоредби позволяват на предприятията да не прилагат МСФО 10 ретроспективно при определени обстоятелства и да представят коригирана сравнителна информация съгласно МСФО 10, МСФО 11, МСФО 12 единствено за предходния сравнителен период. Разпоредбите освобождават предприятията от изискването да представят сравнителна информация в неконсолидирани финансови отчети за периоди, предхождащи първата финансова година, в която МСФО 12 е приложен за първи път.

МСС 27 „Индивидуални финансови отчети“ (ревизиран) в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСС 27 „Индивидуални финансови отчети“ (ревизиран) се отнася вече само за индивидуални финансови отчети, изискванията за които не са съществено променени.

МСФО 10, МСФО 12, МСС 27 (изменения) – Инвестиционни дружества, в сила от 1 януари 2014 г., все още не са приети от ЕС

Измененията изключват дружества, които отговорят на дефиницията „инвестиционни предприятия“ и имат определени характеристики, от изискването да консолидират своите дъщерни предприятия. Вместо това инвестициите в дъщерни предприятия следва да се отчитат от инвестиционните дружества по справедлива стойност в печалбата или загубата.

МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия“ (ревизиран) в сила от 1 януари 2014 г., приет от ЕС на 11 декември 2012 г.

МСС 28 „Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия“ (ревизиран) изисква прилагането на метода на собствения капитал при отчитането на асоциирани и съвместни предприятия. Промените в обхвата на стандарта са извършени поради публикуването на МСФО 11 „Съвместни ангажименти“.

МСС 32 „Финансови инструменти: представяне“ (изменен) в сила от 1 януари 2014, приет от ЕС на 13 декември 2012 г.

Изменението уточнява, че правото на нетиране на финансови активи и пасиви трябва да бъде в сила към момента, а не да възниква в зависимост от бъдещо събитие. То също така трябва да може да бъде упражнявано

от всички страни в рамките на обичайната дейност, както и в случаи на неизпълнение, несъстоятелност или банкрут.

МСС 36 „Обезценка на активи“ (изменен) в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС

Измененията изискват оповестяване на информация относно възстановимата стойност на обезценени нефинансови активи, в случай че тя е определена на базата на справедливата стойност, намалена с разходите за продажба. Те следва да се приложат ретроспективно. По-ранното прилагане е възможно само заедно с МСФО 13.

МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“ (изменен) в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС

Измененията позволяват да продължи отчитането на хеджиране в случай на новиране на деривативи в резултат на законови промени, които са определени като хеджиращи инструменти и които не се търгуват на борсата.

КРМСФО 21 „Данъци“, в сила от 1 януари 2014, все още не е приет от ЕС

Разяснението засяга отчитането на задължения за плащане на данъци, различни от данъци върху дохода, наложени от държавата. Задължаващото събитие е дейността, в резултат на която следва да се плати данък съгласно законодателните норми. Дружествата нямат конструктивно задължение да заплащат данъци за бъдеща оперативна дейност, ако те са икономически принудени да продължат дейността си в бъдещи периоди.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ (ревизиран 2007 г.). Компанията прие да представя отчета за всеобхватния доход в единен отчет.

В счетоводния баланс се представят два сравнителни периода, когато Компанията:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет.

и това има съществен ефект върху информацията в счетоводния баланс към началото на предходния период.

4.3. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Компанията. Контролът върху дъщерните предприятия на Компанията се изразява във възможността му да ръководи и определя финансовата и оперативната политика на дъщерните предприятия, така че да се извличат изгоди в резултат на дейността им. В индивидуалния финансов отчет на Компанията инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Компанията признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.4. Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Компанията е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по себестойностния метод.

Компанията признава дивидент от асоциирано предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални

финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.5. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Компанията по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката. Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.6. Приходи

Приходите включват приходи от инфраструктурни такси, продажба на материали и предоставяне на услуги.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени рабати, направени от Компанията.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Компанията, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.6.1. Инфраструктурни такси

Приходи от инфраструктурни такси се признават месечно, на база график на железопътното движение – заети железопътни линии, и влакове в движение на база отчет за движещите се и обслужени от железопътната инфраструктура влакове.

4.6.2. Приходи от разпределение на тягова ел. енергия

Приходи от разпределение на тягова ел. енергия на железопътни превозвачи се признават месечно, на база реално потребено количество ел. енергия от превозвачи, отчетено по електромери с протоколи по цена, определена от ДКЕВР и утвърдена с протокол на Управителния съвет на ДП „НКЖИ” № 246 от 26.09.2012 година.

4.6.3. Предоставяне на услуги

Приходи от наеми и други се признават при тяхното възникване на база на линейния метод за периода на договора.

4.6.4. Продажба на материали

Продажбата на материали включва продажба на скрап. Приход се признава, когато Компанията е прехвърлила на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените материали. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел материалите без възражение.

Сумата на получената продажна цена съгласно договора за продажба на материали се разсрочва и се признава като приход за периода, в който се осъществи продажбата и се прехвърли собствеността. Този отсрочен приход се включва в счетоводния баланс на ред „Търговски и други задължения”.

4.6.5. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.7. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.8. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Компанията. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за всеобхватния доход на ред „Финансови разходи“.

4.9. Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията включват земи, сгради, инфраструктура и съоръжения, необходими за текущата дейност на Компанията. Имоти, машини и съоръжения са тези активи на Компанията, които се очаква да носят икономическа изгода повече от един отчетен период.

В имоти, машини и съоръжения са включени разходи за придобиване на нетекущи активи и предоставени аванси на изпълнители по договори за придобиване на нетекущи активи. Стойността на разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения включва стойността на материалите, на външните услуги, прекия труд и съответна част от общопроизводствените разходи.

Инфраструктурата и земята, върху която същата е разположена, са държавна собственост. Те не могат да бъдат отчуждавани, ипотекирани или да се предоставят като друго обезпечение.

Когато съставна част от имоти, машини, съоръжения и оборудване съдържа значими компоненти, които имат различен срок на полезен живот, те са отчетени като отделни нетекущи активи.

За придобитите активи след 01.01.2008 година Компанията прилага стойностен праг на същественост - 700 лева.

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Компанията да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Последващото оценяване на земи, сгради и съоръжения се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в последствие амортизации и загуби от обезценка. Направените преоценки се представят в отчета за всеобхватния доход и се отчитат за сметка на собствения капитал (преоценъчен резерв), ако не се предхождат от начислени преди това разходи. При продажба или отписване на преоценения актив останалият преоценъчен резерв се отразява за сметка на неразпределената печалба.

Към 01.01.2012 г. е извършена преоценка на земи, сгради и съоръжения на Компанията от лицензиран независим оценител по справедлива стойност. Използвани са следните методи за оценка:

- методът на разходите, чрез който се измерва стойността на актива посредством определяне на новата му стойност към датата на оценката и изваждане на различните елементи на изхабяването му под формата на физическо износване и на функционално и икономическо обезценяване;

- методът на ликвидационната стойност за определяне на остатъчната стойност на активите;

- методът на пазарна оценка, която е коригирана с пазарни множители, предвид специфичното им

предназначение и местоположение и факта, че имотите на Компанията са публична държавна собственост.

Амортизацията се признава в отчета за всеобхватния доход по линейния метод за периода на полезния живот на имотите, машините и съоръженията. Земята и разходите за придобиване на имоти, машини и съоръжения не се амортизират. Оцененият полезен живот е както следва:

• сгради	15 – 50 години
• съоръжения	10 – 30 години
• машини и оборудване	5 – 15 години
• транспортни средства	5 – 8 години
• стопански инвентар	3 – 7 години
• компютърен и комуникационен хардуер	3 години

Активите се амортизират от деня, следващ датата когато те са въведени в употреба.

Материали, резервните части и материалите втора употреба, които се очаква да бъдат използвани повече от един отчетен период, се класифицират в рамките на имоти, машини и съоръжения и не се амортизират, докато не бъдат въведени в експлоатация.

Остатъчната стойност и полезният живот на имоти, машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за всеобхватния доход на ред „Печалба/ (Загуба) от продажба на нетекущи активи”.

4.10. Нематериални активи

Нематериалните активи се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за всеобхватния доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за всеобхватния доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

• софтуер	2 години
• други нематериални активи	7 години

За придобитите след 01.01.2008 година нематериални активи Компанията прилага стойностен праг на същественост - 700 лева.

4.11. Отчитане на лизинговите договори

Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр. разходи за поддръжка и застраховки, се

признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в счетоводния баланс на Компанията и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Компанията, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ или МСС 38 „Нематериални активи“. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в отчета за всеобхватния доход за съответния отчетен период.

4.12. Тестове за обезценка на нематериални активи и имоти, машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Компанията дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Компанията изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Компанията, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Компанията.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Компанията ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.13. Инвестиционни имоти

Компанията отчита като инвестиционни имоти земя и/или сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на цената на придобиване.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти се отчитат по тяхната себестойност, намалена с всички натрупани амортизации и загуби от обезценка.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовия отчет на Компанията, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Компанията да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Компанията отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в отчета за

всеобхватния доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Амортизацията на инвестиционните имоти се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на сградите.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в отчета за всеобхватния доход съответно на ред „Други приходи“ и ред „Други разходи“, и се признават, както е описано в бележка 4.6 и бележка 4.7.

4.14. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Компанията стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансовия актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Компанията ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на сделката. Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.14.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;
- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Компанията. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за всеобхватния доход на ред „Финансови разходи“ или ред „Финансови приходи“, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи“.

Компанията притежава финансови активи от следните категории:

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Компанията, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката.

Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Компанията спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят на база на опита в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за всеобхватния доход на ред „Други разходи“.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансови активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като финансови активи на разположение за продажба или не спадат към нито една от останалите категории финансови активи. Финансовите активи на разположение за продажба на Компанията включват участие в размер на 2.796 % в ЗАД „Алианс България“. Финансовите активи от тази категория последващо се оценяват по справедлива стойност с изключение на тези, за които няма котировки на пазарната цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно определена. Последните се оценяват по амортизирана стойност по метода на ефективния лихвен процент или по себестойност, в случай че нямат фиксиран падеж. Промените в справедливата им стойност се отразяват в другия всеобхватен доход и се представят в съответния резерв в отчета за собствения капитал, нетно от данъци, с изключение на загубите от обезценка и валутни курсови разлики на парични активи, които се признават в печалбата или загубата. Когато финансов актив на разположение за продажба бъде продаден или обезценен, натрупаните печалби и загуби, признати в другия всеобхватен доход, се рекласифицират от собствения капитал в печалбата или загубата за отчетния период и се представят като рекласифицираща корекция в другия всеобхватен доход. Лихви, изчислени по метода на ефективната лихва, и дивиденди се признават в печалбата или загубата като „финансови приходи“. Възстановяване на загуби от обезценка се признава в другия всеобхватен доход с изключение на дълговите финансови инструменти, при които възстановяването се признава в печалбата или загубата, само ако възстановяването може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след момента на признаване на обезценката.

4.14.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Компанията включват банкови заеми, търговски и други задължения.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви, и промени в справедливата стойност на финансови инструменти, ако има такива, се признават в печалбата или загубата на ред „Финансови разходи“ или „Финансови приходи“.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Компанията и са отразени по стойност на възникване съгласно разделителния протокол между „ХОЛДИНГ „БДЖ“ ЕАД и ДП „НКЖИ“.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Задължения за дивиденди се признават, когато дивидентите са одобрени с решение на едноличния собственик.

4.15. Материални запаси

Материалните запаси включват материали, незавършено производство и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с приблизително оценените разходи по завършване на производствения цикъл и очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на другите разходи за периода, в който възниква възстановяването.

Нетната реализуема стойност на материалите втора употреба се изчислява на базата на тяхната стойност на скрап.

Компанията определя разходите за материални запаси, като използва метода на конкретната идентификация на стойността на материалните запаси за значими резервни части и материали и по метода на средно претеглената стойност на ниво участък за другите материали.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.16. Данък върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период. Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте бележка 4.22.1.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Компанията има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързани с позиции, признати в другия всеобхватен доход

(напр. преценка на земя) или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.17. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, и краткосрочни депозити, които са лесно обрачаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

4.18. Основен капитал и резерви

Основният капитал отразява балансовата стойност на имуществото към 30.11.2001 г. съгласно параграф 4 от ПЗР на Закона за железопътния транспорт, предоставено на Компанията като правоприменник на Национална компания „Български държавни железници“ и отнасящо се до железопътната инфраструктура.

Другите резерви са възникнали като балансираща стойност при отделянето на Компанията от Национална компания „Български държавни железници“ съгласно Разделителен протокол към 31 декември 2001 г. Измененията в тях са свързани с нетекущи активи, получени от или върнати на едноличния собственик.

Преоценъчният резерв е формиран от разлики между балансовата и справедливата стойност на активи от имоти, машини и съоръжения към датата на преценка.

Непокритата загуба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Всички транзакции с едноличния собственик на Компанията са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

4.19. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Компанията отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Компанията дължи пенсионни възнаграждения на служителите си по планове с дефинирани доходи и по планове с дефинирани вноски.

Планове с дефинирани вноски са пенсионни планове, по които Компанията внася фиксирани вноски в независими дружества. Компанията няма други правни или договорни задължения след изплащането на фиксираните вноски. Компанията плаща фиксирани вноски по държавни програми и пенсионни осигуровки във връзка с плановите с дефинирани вноски. Вноските по плановите се признават за разход в периода, в който съответните услуги са получени от служителя.

Планове, които не отговарят на дефиницията за планове с дефинирани вноски, се определят като планове с дефинирани доходи. Планове с дефинирани доходи са пенсионни планове, според които се определя сумата, която служителят ще получи след пенсиониране, във връзка с времетраенето на услугата и последното възнаграждение. Правните задължения за изплащането на дефинираните доходи остават задължения на Компанията.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда и Колективния трудов договор (КТД) при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Компанията е задължена да му изплати обезщетение в размер на двукратния размер на брутното месечно трудово възнаграждение. В случай че работникът или служителят е работил в Компанията или в системата на БДЖ през последните 10 години, размерът на обезщетението възлиза на шесткратния размер на брутното му месечно трудово възнаграждение.

Компанията е начислила правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица“ на база на прогнозираните плащания за следващите десет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови държавни ценни книжа. Задължението, признато в счетоводния баланс относно планове с дефинирани доходи, представлява настоящата стойност на задължението по изплащане на дефинирани доходи към края на отчетния период.

Ръководството на Компанията оценява задължението по изплащане на дефинирани доходи веднъж годишно с помощта на независим актюер. За целта се използва кредитния метод на прогнозните единици. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, текучество на персонала и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година като се взема предвид доходността на държавни ценни книжа, които са деноминирани във валутата, в която доходите ще бъдат платени и са с падеж, близък до този на съответните пенсионни задължения.

Всички актюерски печалби или загуби се признават в другия всеобхватен доход.

Разходите за лихви, свързани с пенсионните задължения, са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Финансови разходи“. Всички други разходи, свързани с разходи за пенсионни възнаграждения на служителите, са включени в „Разходи за персонала“.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Търговски и други задължения“ по недисконтирана стойност, която Компанията очаква да изплати.

4.20. Безвъзмездни средства, предоставени от държавата

Безвъзмездните средства, предоставени от държавата, представляват субсидии и други различни форми на финансиране, отговарящи на определянето за правителствени дарения съгласно МСС 20 „Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на държавни помощи“, предоставени от държавата, държавните агенции и подобни органи, които могат да бъдат местни, национални или международни. Безвъзмездни средства, предоставени от международни институции, включват безвъзмездни средства, предоставени от Европейски фонд за регионално развитие (ЕФРР), Кохезионен фонд и други Европейски фондове. Компанията отчита получените средства от Европейски фондове за придобиване на нетекущи активи по проекти, включени в Оперативна програма „Транспорт“ и други програми.

Безвъзмездните средства, предоставени от държавата се признават, когато съществува разумна сигурност, че дарението ще бъде получено и че всички свързани с него условия ще бъдат изпълнени.

Когато безвъзмездните средства, предоставени от държавата, са свързани с разходна позиция, те се признават като приход за периодите, необходими за съпоставяне на дарението на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира.

Когато безвъзмездните средства, предоставени от държавата, са свързани с нетекущи активи, те се представят като приходи за бъдещи периоди и се признават в отчета за всеобхватния доход като текущ приход систематично и рационално за срока на полезния живот на активите, за които са предоставени.

4.21. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Компанията и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития, например гаранции, правни спорове или обременяващи договори. Провизиите за реструктуриране се признават, само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Компанията е сигурна, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия. Разходите за провизии се представят в отчета за всеобхватния доход, нетно от сумата на възстановените разходи.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.22. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Компанията, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в бележка 4.23.

4.22.1. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.23. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и могат да не съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информация относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.23.1. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Компанията изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. бележка 4.12). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Компанията през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

4.23.2. Обезценка на финансови активи

Компанията използва корективна сметка за отчитане на провизията за обезценка на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти. Ръководството преценява адекватността на тази провизия на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако

финансовото състояние и резултати от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани или обезценени през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата. Към 31 декември 2013 г. най-добрата преценка на ръководството за необходимата обезценка на вземанията възлиза на 795 хил. лв. (2012 г.: 799 хил. лв.). Допълнителна информация е предоставена в бележки 19 и 32.2.

4.23.3. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период. Към 31 декември 2013 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Компанията. Балансовата стойност на активите е анализирана в бележки 14 и 16. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

4.23.4. Материални запаси

Материалните запаси с балансова стойност 30,831 хил. лв. (2012 г.: 26,943 хил. лв.) се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка.

4.23.5. Задължение за изплащане на дефинирани доходи

Ръководството оценява веднъж годишно с помощта на независим актюер задължението за изплащане на дефинирани доходи. Действителната стойност на задължението може да се различава от предварителната оценка поради нейната несигурност. Оценката на задължението за изплащане на дефинирани доходи на стойност 9,684 хил. лв. (2012 г.: 8,442 хил. лв.) се базира на статистически показатели за инфлация, текучество на персонала и смъртност. Друг фактор, който оказва влияние, са предвидените от Компанията бъдещи увеличения на заплатите. Дисконтовите фактори се определят към края на всяка година спрямо лихвените проценти на държавни ценни книжа, които са деноминирани във валутата, в която ще бъдат изплащани дефинираните доходи и които са с падеж, съответстващ приблизително на падежа на съответните пенсионни задължения.

4.23.6. Провизии

Компанията е ответник по няколко съдебни дела към настоящия момент. Компанията не е признала провизии за бъдещи задължения в настоящия финансов отчет, тъй като счита че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Компанията при уреждането им е малка.

5. Приходи от инфраструктурни такси

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Приходи от преминаване	68,025	72,245
Приходи от заявен и неизползван капацитет	569	-
Приходи от резервация	-	15,168
	68,594	87,413

Най значителен дял в размера на приходите от инфраструктурни такси е от дружествата на ХОЛДИНГ „БДЖ“ ЕАД – 80.48%, в това число: „БДЖ – ПП“ ЕООД – 51.48%; „БДЖ – ТП“ ЕООД – 29.0%.

Намалението на отчетените приходи от инфраструктурни такси през 2013 г. спрямо предходната година е 21,5%, вследствие на намалени тарифни ставки, считано от 01.01.2013 г.

5а Приходи от разпределение на тягова ел. енергия

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Приходи от разпределение на тягова ел. енергия	21,418	-
	21,418	-

През 2010 г. лицензиращият орган - Държавна комисия за енергийно и водно регулиране, издаде и връчи на ДП „НКЖИ“ лицензия № Л-327-19/17.05.2010 г. за разпределение на тягова електрическа енергия по разпределителните мрежи на железопътния транспорт. Лицензията е единствена за територията на страната и е за срок от 35 години. В качеството си на разпределително дружество ДП „НКЖИ“ сключи и необходимите по закон договори с енергийните дружества НЕК ЕАД и ЕСО ЕАД. По този начин от 01.01.2013 г. ДП „НКЖИ“ практически стартира дейността „разпределение на тягова електрическа енергия“ съгласно издадената Лицензия № Л-327-19/17.05.2010 г.

6. Приходи от финансираня

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Финансираня, свързани с покриване на разходи	141,338	154,210
Финансираня, свързани с нетекущи активи	38,309	47,209
Финансираня, свързани с текущи активи	63	49
	179,710	201,468

Приходите от финансираня, свързани с нетекущи активи, съответстват на размера на текущия разход за амортизации на безвъзмездно придобити активи, финансирани от Държавния бюджет и Европейските фондове, които се признават на систематична и рационална база за срока на полезния живот на нетекущите активи. Приходите, свързани с текущи активи и разходи за текущо поддържане на железопътната инфраструктура, са признати изцяло на приход през отчетния период.

7. Други приходи

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Приходи от ремонтни дейности и услуги	5,211	6,891
Приходи от продажба на материалните запаси	4,191	4,617
Наем на сгради, машини, съоръжения и оборудване	3,407	4,357
Приходи от предоставени на превозвачи съоръжения	3,442	3,750
Приходи от кантарни участъци	898	687
Приходи от продажба на произведени инертни материали	204	317
Приходи от дезинфекционни станции	53	220
Други приходи	16,928	16,919
	34,334	37,758

Другите приходи през 2013 г. включват: приходи от глоби и неустойки - 12,927 хил. лева (2012 г.: 12,824 хил. лв.); приходи от заприходени материали втора употреба и негодни - 2,046 хил. лв. (2012 г.: 1,435 хил. лв.); от съхранение на ВВЗ - 652 хил. лв. (2012 г.: 798 хил.лв.); от обслужване на електросъоръжения 290 хил. лв. и други.

8. Печалба от продажба на нетекущи активи

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Приходи от продажба	3,630	2,184
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	(516)	(531)
Печалба от продажба на нетекущи активи	3,114	1,653

9. Разходи за материали

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Материали и резервни части	23,124	25,470
Гориво	5,182	5,301
Електроенергия	12,899	6,826
Топлоенергия	254	336
	41,459	37,933

10. Разходи за външни услуги

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Ремонти и текущо поддържане на ЖИ	8,570	17,383
Транспортни услуги и карти	8,269	9,637
Застраховки	3,649	2,886
Охрана	2,765	2,784
Почистване	1,790	1,550
Данък сгради, такса смет и други	1,230	1,237
Наеми	555	394
Такси	550	524
Граждански договори	425	419
Телефонни и пощенски услуги	390	447
Други	2,698	2,111
	30,891	39,372

Възнаграждението за независим финансов одит за 2013 г. е в размер на 16 хил. лв.

11. Други разходи за дейността

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Ликвидация на ДМА	2,749	3,470
Работно и униформено облекло	1,389	1,383
Глоби за просрочени плащания	1,156	666
Брак на дълготрайни активи	959	552
Командировки	787	819
Охрана на труда	108	91
Еднократни данъци	84	94
Отписани вземания	44	-
Възстановяване на обезценка на материални запаси	-	(3,133)
Други разходи за дейността	1,858	925
	9,134	4,867

12. Възнаграждения на персонала**12.1. Разходи за персонала***В хиляди лева*

	2013	2012
		<i>Преизчислено</i>
Възнаграждения и заплати	107,433	108,796
Разходи за социални осигуровки и надбавки	32,614	32,934
Изменение на провизия за обезщетения при пенсиониране	2,918	1,235
	142,965	142,965

В разходите за заплати и социално осигуряване към 31.12.2013 г. са включени 800 хил. лв. разходи за задължения за неизползвани отпуски (2012 г. – 808 хил. лв.)

Средносписъчният брой на персонала за годината, приключваща на 31.12.2013 г., е 12,150.

12.2. Задължения за обезщетения при пенсиониране

При прекратяване на трудовото правоотношение поради придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, работникът или служителът има право на обезщетение от работодателя в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца. В случай че служителът е работил в ДП “НКЖИ” през последните 10 или повече години от трудовия му стаж – правото на обезщетение е в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 6 месеца, а ако е работил във ДП “НКЖИ” през последните 20 или повече години от трудовия му стаж – правото на обезщетение е в размер на brutното му трудово възнаграждение за срок от 9 месеца.

Планът излага Компанията на актюерски рискове като лихвен риск, риск от промяна в продължителността на живота и инфлационен риск.

Лихвен риск

Настоящата стойност на задълженията по планове с дефинирани доходи е изчислена с дисконтов процент, определен на база на публикуваните от БНБ данни за дългосрочния лихвен процент (доходност от Бенчмарк държавни облигации) в края на 2013. Падежът на облигациите съответства на очаквания срок на задълженията по планове с дефинирани доходи и те са деноминирани в български лева. Спад в пазарната доходност на висококачествените корпоративни облигации ще доведе до увеличение на задълженията по планове с дефинирани доходи на Компанията.

Риск от промяна в продължителността на живота

Увеличение на очакваната продължителност на живота на служителите би довело до увеличение в задълженията по планове с дефинирани доходи.

Инфлационен риск

Увеличение на инфлацията би довело до увеличение в задълженията по планове с дефинирани доходи.

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на представените отчетни периоди са, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
		<i>Преизчислено</i>
Задължения за дефинирани доходи към 1 януари	8,442	7,929
Разходи за лихви	311	282
Разход за текущ стаж	2,918	1,235
Изплатени суми за пенсионирани лица през годината	(2,056)	(2,090)
Преоценки - актюерски загуби от промени в демографските предположения	514	515
Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения	(445)	571
Задължения за дефинирани доходи към 31 декември	9,684	8,442
от тях: нефинансирани	9,684	8,442
Представени в счетоводния баланс като:		
Текущи пасиви	2,779	2,163
Нетекущи пасиви	6,905	6,279

За определяне на задълженията за обезщетения при пенсиониране Компанията е направила актюерска оценка, като е ползвала услугите на сертифициран актюер. За изчисляване на размера на задължението актюерът е оценявал група служители, подлежащи на пенсиониране в десетгодишен период 2014-2023 г.

Използвани са следните актюерски допускания:

	2013	2012
Дисконтиращ лихвен процент	3.43 %	3.44 %
Бъдещо увеличение на заплати и възнаграждения	6,55 % за 2014 и 2 % за следващите години	3.2 %
Средна пенсионна възраст при мъжете	от 63 до 65 години	от 63 до 65 години
Средна пенсионна възраст при жените	от 60 до 63 години	от 60 до 63 години
Текучество на персонала	11.5 %	12.5 %

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Компанията, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
		<i>Преизчислено</i>
Разходи за текущ трудов стаж	2,918	1,235
Разходи за лихви	311	282
Общо разходи, признати в печалбата или загубата	3,229	1,517

Разходите за лихви са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Финансови разходи“. Всички други разходи, представени по-горе, са включени на ред „Разходи за персонала“.

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Компанията, призната в другия всеобхватен доход, може да бъде представена, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
		<i>Преизчислено</i>
Актюерски загуби от промени в демографските	514	515
Актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения	(445)	571
Общо разходи, признати в другия всеобхватен доход	69	1,086

Значимите актюерски предположения при определянето на задълженията по планове с дефинирани доходи са свързани с дисконтовия процент, очакваното текучество на персонала и средната продължителност на живота. Следващата таблица представя анализ на чувствителността и обобщава ефектите от промените в тези актюерски предположения върху задълженията по планове с дефинирани доходи към 31 декември 2013 г.:

Промени в значими актюерски предположения*В хиляди лева*

Дисконтов процент	Увеличение с 0.25%	Намаление с 0.25%
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(97)	97
Промяна в степените на отпаданията	Увеличение с 10%	Намаление с 10%
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(513)	513
Промяна в степените на смъртност	Увеличение с 30%	Намаление с 30%
Увеличение/(Намаление) на задълженията по планове с дефинирани доходи	(145)	145

Анализът на чувствителността е базиран на промяна в само едно от предположенията. Той може да се различава от действителната промяна в задълженията за дефинирани доходи, тъй като промените в предположенията често са свързани помежду си.

13. Финансови приходи и финансови разходи*В хиляди лева*

	2013	2012
Финансови приходи		
Приходи от лихви върху пари и парични еквиваленти	85	257
Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	85	257
Приходи от съучастия - дивиденди	2,002	2,206
Печалба от валутни курсови разлики	14	-
	2,101	2,463
Финансови разходи		
Разходи за лихви по заеми, отчитани по амортизирана стойност	(281)	(1,271)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(281)	(1,271)
Разходи за лихви по планове с дефинирани доходи	(311)	(282)
Загуба от валутни курсови разлики	-	(5)
Други финансови разходи	(110)	(106)
	(702)	(1,664)

Приходите от съучастия представляват дивиденди в резултат от взети решения за разпределения на финансовите резултати за 2012 г. от дъщерно предприятие „ТРЕН“ ЕООД в размер на 755 хил. лв. (2012 г.: 1,075 хил. лв.), от асоциирано предприятие “фьосталпине ФАЕ София” ООД в размер на 538 хил. лв. (2012 г.: 462 хил. лв.) и от ЗАД „Алианц България“ в размер на 709 хил. лв. (2012 г.: 669 хил. лв.).

14. Имоти, машини и съоръжения

2013 г.

В хиляди лева

Отчетна стойност

	Земи	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Транспортни средства	Други	Резервни части	Разходи за придобиване и аванси	Общо
Салдо към 01.01.2013 г.	303,903	80,088	122,527	1,778,659	21,217	5,849	20,472	516,626	2,849,341
Придобити	1,339	274	288	14,533	851	921	3,768	269,835	291,809
Отписани	(369)	(715)	(997)	(31,227)	(86)	(134)	-	(7,365)	(40,893)
Рекласифицирани	-	130	11	(11)	-	(130)	-	-	-
Трансфери	-	1,916	12,184	180,418	-	-	-	(194,518)	-
Салдо към 31.12.2013 г.	304,873	81,693	134,013	1,942,372	21,982	6,506	24,240	584,578	3,100,257

Амортизации и загуби от обезценка

Салдо към 01.01.2013 г.	-	4,746	15,790	96,187	15,402	4,439	-	-	136,564
Амортизация за периода	-	4,227	12,264	94,853	1,282	398	-	-	113,024
Отписани през периода	-	(79)	(867)	(5,312)	(86)	(146)	-	-	(6,490)
Салдо към 31.12.2013 г.	-	8,894	27,187	185,728	16,598	4,691	-	-	243,098

Балансова стойност

Салдо към 01.01.2013 г.	303,903	75,342	106,737	1,682,472	5,815	1,410	20,472	516,626	2,712,777
Салдо към 31.12.2013 г.	304,873	72,799	106,826	1,756,644	5,384	1,815	24,240	584,578	2,857,159

2012 г.

В хиляди лева

Отчетна стойност

	Земи	Сгради	Машини и оборудване	Съоръжения	Транспортни средства	Други	Резервни части	Разходи за придобиване и аванси	Общо
Салдо към 01.01.2012 г.	306,705	84,845	136,693	1,896,165	20,347	5,552	21,105	393,812	2,865,224
Преоценка към 01.01.2012 г.	(3,488)	(5,651)	(21,294)	(203,448)	-	-	-	-	(233,881)
Придобити	798	46	264	34	976	367	-	228,018	230,503
Отписани	(112)	(621)	(575)	(9,785)	(106)	(70)	(633)	(603)	(12,505)
Рекласифицирани	-	-	102	(102)	-	-	-	-	-
Трансфери	-	1,469	7,337	95,795	-	-	-	(104,601)	-
Салдо към 31.12.2012 г.	303,903	80,088	122,527	1,778,659	21,217	5,849	20,472	516,626	2,849,341

Амортизации и загуби от обезценка

Салдо към 01.01.2012 г.	-	16,873	106,393	613,811	14,027	4,150	-	-	755,254
Преоценка към 01.01.2012 г.	-	(16,761)	(102,296)	(612,812)	-	-	-	-	(731,869)
Амортизация за периода	-	4,970	12,012	101,810	1,478	355	-	-	120,625
Отписани през периода	-	(336)	(319)	(6,622)	(103)	(66)	-	-	(7,446)
Салдо към 31.12.2012 г.	-	4,746	15,790	96,187	15,402	4,439	-	-	136,564

Балансова стойност

Салдо към 01.01.2012 г.	306,705	67,972	30,300	1,282,354	6,320	1,402	21,105	393,812	2,109,970
Салдо към 31.12.2012 г.	303,903	75,342	106,737	1,682,472	5,815	1,410	20,472	516,626	2,712,777

В „Разходи за придобиване и аванси“ са включени предоставени през 2013 г. аванси на изпълнители на обекти по ОП „Транспорт“ в размер на 37,844 хил. лв. (2012 г.: 53,952 хил. лв.).

През 2012 г. е извършена преоценка на имоти, машини и съоръжения на ДП „НКЖИ“ съгласно МСС 16.

Пазарната стойност на земи и сгради е получена при съобразяване с местоположението и състоянието на пазара на недвижими имоти. При определяне на пазарната стойност на земите е използван методът на коригираните базисни цени, като е взета пред вид и данъчната оценка на недвижимите имоти. При определяне на пазарната стойност на сградите е използван методът на вещната (възстановителна) стойност.

При определяне справедливата стойност на машини и съоръжения е използван методът на разходите, чрез който се измерва стойността на актива посредством определяне на новата му стойност към датата на оценката и изваждане на различните елементи на изхабяването му под формата на физическо износване и на функционално и икономическо обезценяване.

За определяне на остатъчната стойност на активите е използван методът на ликвидационната стойност.

През 2013 г. се извършва намаляване на счетоводната балансова стойност на бракуваните дълготрайни активи до възстановимата им стойност, в резултат на което е намален преоценъчният резерв на съответните дълготрайни активи със 17,291 хил. лв. и са отчетени разходи за брак на дълготрайни активи в размер на 959 хил. лв. в текущия финансов резултат в рамките на „Други разходи от дейността“.

Към 31 декември 2013 г. отчетната стойност на 100% амортизираните активи, които продължават да се използват в дейността на Компанията е в размер на 32,274 хил. лв. (2012 г.: 23,528 хил. лв.).

Компанията не разполага с документи за собственост за част от представените в счетоводния баланс недвижими имоти (земя и сгради). Компанията е в процес на осигуряване на надлежни документи за собственост за земя с балансова стойност в размер на 95,503 хил. лв. и сгради с балансова стойност в размер на 19,032 хил. лв. към 31 декември 2013 г.

Към 31 декември 2012 г. и 2013 г. върху имотите, машините и съоръженията, включени в счетоводния баланс, няма учредени тежести.

По проекта по бившата ИСПА “Реконструкция и електрификация на жп линия Пловдив – Свиленград – Турска/Гръцка граница и оптимизиране на трасето за скорост 160 км/ч” с бенефициент Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията са изградени активи на обща стойност 372,951 хил. лв., които са готови да бъдат въведени в експлоатация към отчетната дата. Фазите на проекта са както следва:

Фаза 1: Електрификация и реконструкция на железопътната линия Крумово – Първомай:

Обхватът на договора включва проектиране, обновяване/възстановяване и строителни работи по железен път, съоръжения и електрификация на частично двойна и единична железопътна линия между Крумово и Първомай с дължина от 37,7 километра, включително обновяване на железен път, гари, енергозахранване и реконструкция на сгради, гари, спирки, както и изграждане на нови тягови подстанции в Крумово и Първомай съгласно договорните условия за Технологично оборудване и проектиране-строителство за електро- и машинно-монтажни работи от изпълнителя.

Фаза 2: Електрификация и реконструкция на железопътната линия Първомай – Димитровград:

Обхватът на договора включва проектиране, обновяване/възстановяване, работи по строителство, оборудване, тестване и въвеждане в експлоатация, на железен път, съоръжения и електрификация по единичната железопътна линия между Първомай и Свиленград с дължина от 29,3 линейни километра, съгласно договорните условия за Технологично оборудване и проектиране-строителство за електро- и машинно-монтажни работи от изпълнителя.

На 21.06.2012 г. е издадена Заповед РД-19-721/21.06.2012 г. на ДНСК за установяване годността за ползване на строежа Акт обр. № 16 по договорите за проектиране и строителство на Фаза 1 и Фаза 2 на проекта.

По-голямата част от изградените имоти, машини и съоръжения на стойност 321,787 хил. лв. са свързани с дейността на Компанията.

На 12.03.2013 г. е подписан договор за предоставяне на концесия за строителство на Централна железопътна гара Пловдив между Министерския съвет на РБ и „Железопътна гара-Пловдив“ ООД. Договорът към отчетната дата не е влязъл в сила, тъй като не са изпълнени всички договорни условия за това. Решение № 463/23.04.2013г. на КЗК за разрешаване на концентрация е обжалвано пред ВАС в законоустановения срок и е образувано административно дело № 7072/2013г., което все още е висящо.

15. Инвестиционни имоти

В изпълнение решение № 481 от 12 август 2013 на Министерския съвет на Република България и проведено пряко договаряне между „Холдинг БДЖ“ ЕАД и ДП „НКЖИ“ за придобиване на 11 броя недвижими имоти, собственост на „Холдинг БДЖ“ ЕАД и с Решение на УС на ДП „НКЖИ“ – Протокол № 11-12/13 от 17.12.2013 г. са придобити недвижими имоти на стойност 5,349 хил. лв. без ДДС, прихванати със задълженията на „Холдинг БДЖ“ ЕАД за инфраструктурни такси. Придобитите имоти се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

16. Нематериални активи**2013 г.***В хиляди лева***Отчетна стойност**

Салдо към 1 януари 2013 г.

Придобити активи

Отписани активи

Салдо 31 декември 2013 г.**Софтуер****Патенти и
лицензи****Ноу-хау****Общо**

6,371

28

203

6,602

187

-

15

202

(121)

-

(6)

(127)

6,437**28****212****6,677****Амортизации**

Салдо към 1 януари 2013 г.

Амортизация за периода

Отписани през периода

Салдо към 31 декември 2013 г.

2,211

10

189

2,410

1,020

5

7

1,032

(121)

-

(6)

(127)

3,110**15****190****3,315****Балансова стойност**

Към 1 януари 2013 г.

Към 31 декември 2013 г.

4,160

18

14

4,192

3,327**13****22****3,362****2012 г.***В хиляди лева***Отчетна стойност**

Салдо към 1 януари 2012 г.

Придобити активи

Отписани активи

Салдо 31 декември 2012 г.**Софтуер****Патенти
и лицензи****Ноу-хау****Общо**

6,263

21

218

6,502

121

7

-

128

(13)

-

(15)

(28)

6,371**28****203****6,602****Амортизации**

Салдо към 1 януари 2012 г.

Амортизация за периода

Отписани през периода

Салдо към 31 декември 2012 г.

1,222

7

198

1,427

1,002

3

7

1,012

(13)

-

(16)

(29)

2,211**10****189****2,410****Балансова стойност**

Към 1 януари 2012 г.

Към 31 декември 2012 г.

5,041

14

20

5,075

4,160**18****14****4,192**

В нематериалните активи е включена внедрената през 2011 г. Географска информационна система (ГИС) с балансова стойност в размер на 3,133 хил. лв. към 31 декември 2013 г. Системата е финансирана от Европейски фонд за регионално развитие и Кохезионен фонд по Оперативна програма Транспорт.

Широкото приложение на ГИС в управлението на железопътните мрежи предоставя възможности за управление на информацията относно железопътната дейност, поддръжката, управлението на активите и подпомагане при вземане на решения.

Проектът допринесе за постигането на една от специфичните цели на ОПТ – интегриране на националната транспортна система в транспортната мрежа на Европейския съюз.

17. Инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия

В хиляди лева	Вид дейност	Дял %	2013	2012
Инвестиции в дъщерни предприятия:				
„ТРЕН“ ЕООД	Търговия с електрическа енергия	100%	5	5
Инвестиции в асоциирани предприятия:				
„Фьосталпине ФАЕ София“ ООД	Производство на стрелки	49%	2,041	2,041
„Зона за обществен достъп - Бургас“ АД	Проектиране, изграждане и експлоатация на интермодален терминал	20%	100	100
Общо инвестиции в асоциирани предприятия			2,141	2,141
Общо инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия			2,146	2,146

Дружествата са отразени във финансовия отчет на Компанията по метода на себестойността.

През 2013 г. на Компанията са разпределени дивиденди от асоциираното предприятие „Фьосталпине ФАЕ София“ ООД в размер на 538 хил. лв. (2012 г.: 462 хил. лв.). От „ТРЕН“ ЕООД са разпределени дивиденди през 2013 г. в размер на 755 хил. лв. (2012 г.: 1,075 хил. лв.).

Дяловете и акциите на асоциираните предприятия не се търгуват на публична фондова борса и поради тази причина не може да бъде установена справедливата им стойност.

18. Материални запаси

В хиляди лева	2013	2012
Материали и консумативи	30,744	26,777
Готова продукция	87	166
	30,831	26,943

18а Материали и консумативи

В хиляди лева	2013	2012
Основни материали	3,208	2,537
Гориво	1,832	1,529
Резервни части	1,063	1,239
Метални отпадъци (скрап)	21,033	18,403
Други	3,608	3,069
	30,744	26,777

Материалните запаси към 31 декември 2013 г. не са предоставяни като обезпечение на задължения.

19. Търговски и други вземания*В хиляди лева*

	2013	2012
Търговски вземания от клиенти	90,327	99,174
Съдебни и присъдени вземания	6,344	3,727
Вземания от съучастия	709	2,070
Вземания по оперативни програми	7,227	-
Финансови активи	104,607	104,971
ДДС за възстановяване	16,025	15,881
Вземания от доставчици	71	1,571
Предплатени разходи	508	466
Други вземания	2,820	5,134
Нефинансови активи	19,424	23,052
Общо търговски и други вземания	124,031	128,023

Търговските и други вземания са представени по стойност на възникване, намалена с начислените обезценки. Нетната балансова стойност на текущите търговски и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Към 31.12.2013 г. най-големият длъжник е „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дружества с 86,515 хил. лв. или 95.7 % от общо търговските вземания от клиенти. В това число вземанията от „Холдинг БДЖ“ ЕАД възлизат на 26,959 хил. лв., вземанията от „БДЖ-ТП“ ЕООД – 54,189 хил. лв. и „БДЖ-ПП“ ЕООД – 5,367 хил. лв., включващи вземания от инфраструктурни такси, съпътстващи и допълнителни услуги за дезинфекция, мерене и други.

19а Търговски вземания от клиенти*В хиляди лева*

	2013	2012
Вземания от клиенти	90,347	99,196
Обезценка на вземанията	(20)	(22)
Общо	90,327	99,174

19б Съдебни и присъдени вземания*В хиляди лева*

	2013	2012
Вземания по съдебни спорове	5,183	2,749
Присъдени вземания	1,482	1,299
Обезценка на вземанията	(321)	(321)
Общо	6,344	3,727

19в Други вземания*В хиляди лева*

	2013	2012
Други дебитори	3,155	5,457
Вземания по липси и начети	115	130
Дадени гаранции	4	3
Обезценка на вземанията	(454)	(456)
Общо	2,820	5,134

Изменението в обезценката на търговските и други вземания може да бъде представено по следния начин:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Салдо към 1 януари	799	799
Отписани суми (несъбираеми)	(4)	-
Салдо към 31 декември	795	799

Анализ на необезценените просрочени търговски и други вземания е представен в бележка 32.2.

20. Финансови активи на разположение за продажба*В хиляди лева*

	2013	2012
ЗАД „Алианц България“ – дял 2.796%	742	742
	<u>742</u>	<u>742</u>

Справедливата стойност на участието на Компанията в собствения капитал на дружество ЗАД „Алианц България“ в размер на 2.796% не може да бъде надеждно оценена, тъй като неговите акции не се търгуват на фондова борса. Поради тази причина горепосочената инвестиция е оценена по стойност на придобиване. През 2012 г. е взето решение на Управителния съвет за бъдеща продажба на дяловото участие. През 2013 г. на Компанията са разпределени дивиденди от ЗАД „Алианц България“ в размер на 709 хил. лв. (2012 г.: 669 хил. лв.).

21. Пари и парични еквиваленти*В хиляди лева*

	2013	2012
Парични средства в каса	49	52
Парични средства по банкови сметки	54,778	34,128
Парични еквиваленти	16	30
	<u>54,843</u>	<u>34,210</u>

Към 31 декември 2013 г. Компанията има блокирани парични средства в размер на 513,921 лв. за обезпечаване на банкова гаранция по договор за достъп с „ЕСО“ ЕАД.

22. Собствен капитал**22.1. Основен капитал**

Към 31 декември 2013 г. основният капитал на Компанията е в размер на 100,000 хил. лв. Едноличен собственик на капитала е държавата, представлявана от Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

22.2. Допълнителни резерви

Допълнителните резерви в размер на 382,916 хил. лв. към 31 декември 2013 г. (2012 г.: 382,955) са възникнали като балансираща стойност при отделянето на Компанията от Национална компания “Български държавни железници”, (Разделителен протокол към 31 декември 2001 г.).

През 2013 г. са отписани нетекущи активи за сметка на допълнителните резерви на стойност 39 хил. лв. съгласно Решение № 630 от 18.10.2013 г. на МС, Решение № 778 от 24.09.2012 г. на МС и Решения на Управителния съвет № 06-10/13 от 31.10.2013 г.

През 2012 г. Компанията завежда нетекущи активи на стойност 39 хил. лв. съгласно Заповед РД-08-191 от 06.04.2012 г. на Министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията.

Тези изменения са представени в отчета за промените в собствения капитал като сделки със собственика.

22.3. Преоценъчен резерв

Преоценъчният резерв е формиран от разлики между балансовата и справедливата стойност на нетекущи активи на Компанията към 1 януари 2005 г. и към 1 януари 2012 г., редуциран с преоценъчния резерв на отписани имоти, машини и съоръжения имоти, машини и съоръжения, и съответстващия му пасив по отсрочени данъци.

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Салдо към 1 януари	1,571,206	1,136,946
Брутна сума на преоценката	-	497,988
Намаление в резултат на загуба от обезценка	(17,291)	-
Данъчен ефект	1,729	(49,799)
Прехвърляне в неразмразената печалба	(12,977)	(13,929)
Салдо към 31 декември	<u>1,542,667</u>	<u>1,571,206</u>

23. Приход от данък върху дохода

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
		<i>Преизчислено</i>
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	25,069	26,067
Текущ разход за данък	(2,507)	(2,607)
Приход от отсрочени данъци	<u>3,641</u>	<u>3,964</u>
Приход от данък върху дохода	<u>1,134</u>	<u>1,357</u>

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2012 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
		<i>Преизчислено</i>
Загуба преди данъчно облагане	(20,728)	(8,570)
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данък върху дохода	<u>-</u>	<u>-</u>
Данъчен ефект от:		
Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	12,333	12,506
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	(7,753)	(9,042)
Текущ разход за данък върху дохода	<u>(2,507)</u>	<u>(2,607)</u>
Отсрочени данъчни приходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	<u>3,641</u>	<u>3,964</u>
Приход от данък върху дохода	<u>1,134</u>	<u>1,357</u>
Отсрочени данъци, признати директно в другия всеобхватен доход	<u>1,729</u>	<u>(49,799)</u>

Бележка 24 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход.

24. Отсрочени данъчни пасиви и активи**24.1. Отсрочени данъчни пасиви**

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012 <i>Преизчислено</i>
Салдо към 1 януари	132,512	86,677
Отсрочен данъчен пасив, признат в другия всеобхватен доход	-	49,799
Отписан отсрочен данък в другия всеобхватен доход	(1,729)	-
Отсрочен данък, признат в печалбата или загубата за периода	(3,641)	(3,964)
Салдо към 31 декември	127,142	132,512

Признатите отсрочени данъчни пасиви са свързани с разликата между счетоводната и данъчна балансова стойност на нетекущите активи към края на отчетния период.

Ефективната данъчна ставка за целите на изчислението на отсрочените данъчни активи и пасиви за 2013 г. и 2012 г. е 10%.

24.2. Непризнати отсрочени данъчни активи

Непризнатите отсрочени данъчни активи са свързани със следните временни разлики:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
	<i>Данъчен актив</i>	<i>Данъчен актив</i>
Задължения към персонала и други физически лица	1,070	1,050
Обезценка на търговски и други вземания	25	25
	1,095	1,075

25. Получени заеми

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Нетекуща част на банкови заеми	7,044	19,902
Текуща част на банкови заеми	12,846	12,006
	19,890	31,908

Условия и погасителни планове на лихвени заеми

В хиляди лева

Заемодател	Валута	Лихва в %	до 1 година	От 1 до 2 години	Общо
МБВР*	USD	1.89%	8,849	4,653	13,502
МБВР	EUR	0.73%	3,997	2,391	6,388
			12,846	7,044	19,890

* Съгласно общите условия на заема, представляващ едновалутен пулов заем, към всяка дата задълженията на заемополучателя се определят в пулови единици и следва да се преизчисляват посредством стойността на пуловата единица към тази дата. Към 31.12.2013 г. размерът на главницата в пулови единици е 558.968, чиято текуща стойност в щатски долари към тази дата е 9,528 хил. щатски долари. Съгласно условията по заема, заемът е платим в евро по курса на банката. Така определената стойност на задължението към 31.12.2013 г. е в размер на 6,902 хил. евро или 13,499 хил. лева, съгласно курса на БНБ BGN/EUR към 31.12.2013 г.

Основните споразумения за заеми са сключени между “Български държавни железници” (НК “БДЖ”), финансовите институции и представители на правителството на Република България в предишни отчетни периоди. Споразуменията за заемите не са разделени формално. През 2013 г. ДП „НКЖИ” извършва самостоятелно плащане към IBRD на своята част от погасителните вноски в размер на 11,988 хил. лв. (6,130 хил. евро). Дължимата лихва се определя от разходите за квалифицирани заеми, определени от IBRD за всяко шестмесечие, плюс ½ от 1%. Падежът на заемите е 15 юни 2015 г.

Балансовата стойност на банковите заеми се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Според разделителния протокол между правоприменниците, непогасената част от главниците по заемите следва да бъде погасена от двата правоприменника на НК “БДЖ”, както следва:

Разпределение на задълженията към 31 декември 2013 г.

В хиляди лева

Заемодател	Валута на заема	Общо	Дял на ДП “НКЖИ”	Дял на ХОЛДИНГ “БДЖ” ЕАД	Задължения на ДП “НКЖИ”
МБВР	USD	13,567	99.84%	0.16%	13,502
МБВР	EUR	7,951	76.72%	23.28%	6,388
		<u>21,518</u>			<u>19,890</u>

Гаранции

Съгласно споразуменията за заеми, сключени с “Български държавни железници” (НК “БДЖ”) в предишни периоди, от правителството на Република България са издали държавна гаранция за сума в размер на 95,000 хил. щатски долара.

26. Безвъзмездни средства, предоставени от държавата

Безвъзмездните средства, предоставени от държавата и европейските фондове, представляват отсрочени приходи за бъдещи периоди (балансова стойност на финансиранятия), които се признават систематично за срока на полезния живот на нетекущи активи, придобити с получените безвъзмездни средства и използвани в оперативната дейност на Компанията.

Когато безвъзмездните средства, предоставени от държавата, са свързани с разходна позиция, те се признават като приход за периодите, необходими за съпоставяне на дарението на систематична база с разходите, които то е предвидено да компенсира.

В хиляди лева

Нетекущи:

Финансирания, свързани с нетекущи амортизируеми активи	634,712	485,374
Финансирания за нетекущи активи в процес на изграждане	528,419	463,288
	<u>1,163,131</u>	<u>948,662</u>

Текущи:

Финансирания, свързани с нетекущи амортизируеми активи	54,904	59,811
Финансирания за текуща дейност	3,591	1,617
	<u>58,495</u>	<u>61,428</u>

Общо безвъзмездни средства, предоставени от държавата

	<u>1,221,626</u>	<u>1,010,090</u>

*Движение през периода по източници**В хиляди лева*

	2013	2012
Салдо към 1 януари	1,010,090	863,025
Получени от държавния бюджет	219,826	217,000
Оперативна програма "Транспорт"	143,246	129,339
От МТИТС за съпътстващи разходи и обезщетения по обекти	335	927
От МТИТС - ПрограмаTEN-T	-	1,533
От МТИТС - Европейска инвестиционна банка	15,255	-
Фонд „Стихийни бедствия“	1,173	1,703
Други	11	-
Вземане по приключени обекти по Оперативна програма "Транспорт"	11,424	-
Признати в печалбата или загубата (виж. Бел. 6)	(179,710)	(201,468)
Възстановени финансираня	(24)	(1,969)
Салдо към 31 декември	1,221,626	1,010,090

Компанията е бенефициент по проекти, финансирани със средства от ЕС:

- Проекти по Оперативна програма „Транспорт 2007 – 2013“. Финансирането на тези проекти се извършва от Кохезионния фонд, ЕФРР, национално съфинансиране от ДБ и от средства на Компанията.

Към датата на отчета остатъкът от поетите ангажименти за изпълнение на проектите по ОПТ е в размер на 1,268,621 хил. лв.

Основните проекти, изпълнявани през 2013 г., са както следва:

- **„Електрификация и реконструкция на железопътната линия Свиленград-турска граница“**
ФАЗА 3

Обектът е приключен и съгласно подписан протокол образец № 16 от 07.05.2013 г. и издадено разрешение за ползване № СТ – 05- 812 от 08.05.2013 г. са въведени в редовна експлоатация ДМА на обща стойност 87,417 хил. лв. без ДДС.

- **„Техническа помощ за подобряване на материално-техническата база чрез преустройство на съществуващ тавански етаж от административната сграда на ДП „НКЖИ“ с адрес: 1233 София, бул. "Мария Луиза" № 110**

Обектът е приключен и съгласно подписан протокол образец № 16 от 13.05.2013 г. и издадено разрешение за ползване № СТ -05-864 от дата 18.05.2013г. са въведени в редовна експлоатация ДМА на обща стойност 364 хил. лв. без ДДС.

- **„Техническа помощ за обезпечаване на разходите за доставка на компютърно и периферно оборудване, сървър и софтуерни продукти за нуждите на Национална компания „Железопътна инфраструктура – бенефициент по ОПТ 2007-2013“**

След извършване на доставка на компютърно и периферно оборудване, сървър и софтуерни продукти през 2013 г. са въведени в експлоатация ДМА на обща стойност 308 хил.лв. без ДДС.

- **„Рехабилитация на железопътната инфраструктура в участъци от железопътната линия Пловдив-Бургас“**

Обща стойност на проекта – 472,084 хил. лв. с ДДС. Разплатени средства по търговски договори към 31.12.2013г. – 197,056 хил. лв., в т. ч. за 2013 г. – 76,320 хил. лв. Финансовото изпълнение по сключени договори е 42,85%. Процент на усвояване от БФП към 31.12.2013 г. - 57,55%.

- **„Модернизация на железопътния участък Септември-Пловдив“**

Обща стойност на проекта – 625,350 хил. лв. с ДДС. Разплатени средства по търговски договори към 31.12.2013 г. – 38,281 хил. лв., в т. ч. за 2013 г. – 13,373 хил. лв. Финансовото изпълнение по сключени договори е 33,65%. Процент на усвояване от БФП към 31.12.2013 г. – 15,95%.

- **„Реконструкция и електрификация на железопътната линия Пловдив-Свиленград по коридори IV и IX, фаза 2: участък Първомай-Свиленград“**

Обща стойност на проекта – 391,800 хил. лв. с ДДС. Разплатени средства по търговски договори към 31.12.2013 г. – 103,879 хил. лв., в т. ч. за 2013 г. – 20,268 хил. лв. Финансовото изпълнение по сключени договори е 37,56%. Процент на усвояване от БФП към 31.12.2013 г. – 30,20%.

- **„Рехабилитация на гарови комплекси по ТЕН-Т мрежата - "Рехабилитация на гаров комплекс Централна гара София", "Рехабилитация на гаров комплекс жп гара Бургас“**

Обща стойност на проекта – 80,792 хил. лв. с ДДС. Разплатени средства по търговски договори към 31.12.2013 г. – 6,844 хил. лв., в т. ч. за 2013 г. – 6,844 хил. лв. Финансовото изпълнение по сключени договори е 8,71%. Процент на усвояване от БФП към 31.12.2013 г. – 12,49%.

27. Оперативен лизинг

Компанията като лизингополучател:

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг на Компанията са в размер на 400 хил. лв. до 1 година към 31 декември 2013 г. (2012 г.: 450 хил. лв.)

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 555 хил. лв. (2012 г.: 394 хил. лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания. Сублизингови плащания или условни плащания по

наеми не са извършени или получени. Приход от сублизинг не се очаква да бъде реализиран, тъй като всички активи, придобити по договори за оперативен лизинг, се използват само от Компанията.

Договорите за оперативен лизинг на Компанията не съдържат клаузи за условен наем. Нито един от договорите за оперативен лизинг не съдържа опция за подновяване или покупка, клаузи за увеличение или ограничения относно дивиденди, по-нататъшен лизинг или допълнителен дълг.

Компанията като лизингодател:

Недвижими имоти на Компанията са отдавани под наем по договори за оперативен лизинг. Бъдещите минимални лизингови постъпления към 31 декември 2013 г. са в размер на 3,500 хил. лв. до една година (2012 г.: 3,500 хил. лв.).

Приходите от наеми за 2013 г., възлизащи на 3,407 хил. лв. (2012 г.: 4,357 хил. лв.), са включени в отчета за всеобхватния доход на ред „Други приходи“. Не са признавани условни наеми.

28. Търговски и други задължения

В хиляди лева

2013

2012

Нетекущи:

Гаранции за изпълнение на договори за строителство на обекти по ОП „Транспорт“

34,857

32,549

Финансови пасиви

34,857

32,549

Общо нетекущи търговски и други задължения

34,857

32,549

Текущи:

Търговски задължения

15,023

14,605

Гаранции за изпълнение на договори за строителство на обекти по ОП „Транспорт“

8,681

-

Финансови пасиви

23,704

14,605

Задължения към персонала

6,040

5,719

Задължения към общественото осигуряване

3,121

2,765

Задължения към бюджета

870

1,718

Приходи за бъдещи периоди

1,175

1,052

Други задължения

1,181

1,743

Нефинансови пасиви

12,387

12,997

Общо текущи търговски и други задължения

36,091

27,602

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

29. Свързани лица

Свързаните лица на Компанията включват едноличният собственик, дъщерни и асоциирани предприятия, ключовият управленски персонал и държавни предприятия, с които е под общ правителствен контрол чрез Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, което упражнява правата на собственик на капитала на тези дружества. Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

29.1. Сделки и разчети със свързани предприятия

2013 г.

В хиляди лева

В хиляди лева			Общ размер на сделки		Салдо	
Свързано лице	Тип отношение	Тип транзакция	Предоставени услуги (стоки)	Получени услуги (стоки)	Вземания към 31.12.2013 г.	Задължения към 31.12.2013 г.
"ТРЕН" ЕООД	Дъщерно предприятие	Извършени услуги	4	-	1	-
		Разпределени дивиденди	-	755	-	-
фьосталпине ФАЕ София ООД	Асоциирано предприятие	Извършени услуги	4	115	-	9
		Стрелкови части и други услуги	-	439	-	53
		Разпределени дивиденди	-	538	-	-
ХОЛДИНГ „БДЖ” ЕАД	Държавно предприятие	Ползвани площи и префактурирани услуги	617	675	12,627	5
		Дълг срещу собственост	-	5,373	-	-
		Разпределение тягова ел. енергия	-	225	-	-
		Лихви и неустойки	1,333	196	12,831	-
		Превози и други услуги	521	82	1,501	-
„БДЖ- ПП” ЕООД	Държавно предприятие	Инфраструктурни такси, ползвани площи и др. услуги	46,387	57	4,232	12
		Дълг срещу собственост	-	172	-	-
		Разпределение тягова ел. енергия	16,636	-	885	-
		Лихви и неустойки	600	768	51	-
		ЖП билети и други услуги	1,415	6,568	199	566
„БДЖ- ТП” ЕООД	Държавно предприятие	Инфраструктурни такси, ползвани площи, др. услуги и ремонт	27,529	303	42,661	61
		Дълг срещу собственост	-	17,418	-	-
		Разпределение тягова ел. енергия	10,787	-	816	-
		Лихви и неустойки	10,803	169	10,574	-
		Превози и други услуги	985	3,480	137	205
ДП „ТСВ”	Държавно предприятие	Инфраструктурни такси и други услуги	299	-	22	-
		Строителни услуги и ремонти	-	18,023	-	7
		Лихви и неустойки	5	-	2	-
		Общо:	117,925	55,356	86,539	918

2012 г.

В хиляди лева

В хиляди лева			Общ размер на сделки		Салдо	
Свързано лице	Тип отношение	Тип транзакция	Предоставени услуги (стоки)	Получени услуги (стоки)	Вземания към 31.12.2012 г.	Задължения към 31.12.2012 г.
"ТРЕН" ЕООД	Дъщерно предприятие	Извършени услуги	5	-	2	-
		Разпределени дивиденди	-	1,075	775	-
фьосталпине ФАЕ София ООД	Асоциирано предприятие	Извършени услуги	18	57	1	-
		Стрелкови части и други услуги	-	4,090	-	-
		Разпределени дивиденди	-	462	-	-
ХОЛДИНГ „БДЖ“ ЕАД	Държавно предприятие	Ползвани площи и префактурирани услуги	753	-	21,424	-
		Лихви и неустойки	11,694	-	11,694	-
		Превози и други услуги	-	1,144	-	392
„БДЖ- ПП“ ЕООД	Държавно предприятие	Инфраструктурни такси, ползвани площи и др. услуги	47,502	-	4,291	-
		Лихви и неустойки	812	450	181	-
		ЖП билети и други услуги	-	8,129	-	1,977
„БДЖ- ТП“ ЕООД	Държавно предприятие	Инфраструктурни такси, ползвани площи, др. услуги и ремонт	50,785	-	57,511	-
		Лихви и неустойки	68	25	46	-
		Превози и други услуги	-	3,372	-	681
ДП „ТСВ“	Държавно предприятие	Инфраструктурни такси и други услуги	430	-	53	-
		Строителни услуги и ремонти	-	17,575	-	4
		Общо:	112,067	36,379	95,978	3.054

29.2. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал включва членовете на Управителния съвет и на Одитния комитет. Доходите на ключовия управленски персонал, включително осигуровки, са както следва:

В хиляди лева

	2013	2012
Заплати и други краткосрочни доходи	57	55
Осигуровки	4	6
	<u>61</u>	<u>61</u>

30. Безналични сделки

През представените отчетни периоди Компанията е осъществила следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- През 2013 г. Компанията е придобила инвестиционни имоти на стойност 5,349 хил. лв. по споразумение за дълг срещу собственост от ХОЛДИНГ „БДЖ“ ЕАД
- През 2013 г. Компанията е придобила имоти на стойност 143 хил. лв. срещу прихващане на вземания от ХОЛДИНГ „БДЖ“ ЕАД и съоръжения на стойност 14,515 хил. лв. по споразумение за дълг срещу собственост от „БДЖ Товарни превози“ ЕООД
- Компанията е извършила през 2012 г. прихващане на дължима главница по получени заеми от МБВР в размер на 5,492 хил. лв. и лихви в размер на 920 хил. лв. с вземания от ХОЛДИНГ „БДЖ“ ЕАД.

31. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Компанията могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Бел.	2013	2012
<i>В хиляди лева</i>			
Финансови активи на разположение за продажба:	20	742	742
Кредити и вземания:			
Търговски и други вземания	19	104,607	104,971
Пари и парични еквиваленти	21	54,843	34,210
Общо финансови активи		160,192	139,923
Финансови пасиви	Бел.	2013	2012
<i>В хиляди лева</i>			
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Получени заеми	25	19,890	31,908
Търговски и други задължения	28	58,561	47,154
Общо финансови пасиви		78,451	79,062

Вижте бележка 4.14 за информация относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Компанията относно финансовите инструменти е представено в бележка 32.

32. Рискове, свързани с финансовите инструменти**Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска**

Компанията е изложена на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Компанията вижте бележка 31. Най-значимите финансови рискове, на които е изложена Компанията са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Компанията се осъществява от централната администрация на Компанията в сътрудничество с Управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост.

Компанията не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложена Компанията, са описани по-долу.

32.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Компанията е изложена на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Компанията.

32.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Компанията се осъществяват в български лева и евро. Получени заеми от Компанията, деноминирани в щатски долари, излагат Компанията на валутен риск.

Финансовите пасиви, които са деноминирани в чуждестранна валута и са преизчислени в български лева към края на отчетния период, са представени, както следва:

В хиляди лева

	Излагане на краткосрочен риск Щатски долари	Излагане на дългосрочен риск Щатски долари
31 декември 2013 г.		
Финансови пасиви	8,849	4,653
31 декември 2012 г.		
Финансови пасиви	8,277	13,516

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на валутните курсове на българския лев спрямо щатски долар +/- 2.1% (за 2012 г. +/- 2.6%). Всички други параметри са приети за константни. Тези проценти са определени на база на осреднените валутни курсове за последните 12 месеца.

В хиляди лева

31 декември 2013 г.

	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат	Собствен капитал	Нетен финансов резултат	Собствен капитал
Щатски долари (+/- 2.1%)	252	252	(252)	(252)

В хиляди лева

31 декември 2012 г.

	Повишение на курса на българския лев		Понижение на курса на българския лев	
	Нетен финансов резултат	Собствен капитал	Нетен финансов резултат	Собствен капитал
Щатски долари (+/- 2.6%)	509	509	(509)	(509)

32.1.2. Лихвен риск

Лихвеният риск представлява рискът стойността на лихвоносните заеми на Компанията да варира вследствие на промени на пазарните лихвени проценти. Лихвените заеми, както са описани в бележка 25, включват заеми с плаващ лихвен процент и поради това Компанията е изложена на лихвен риск.

32.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Компанията. Компанията е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при възникване на вземания от клиенти, депозиране на средства, инвестиции и други. Излагането на Компанията на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
Групи финансови активи – балансови стойности:		
Финансови активи на разположение за продажба	742	742
Търговски и други вземания	104,607	104,971
Пари и парични еквиваленти	54,843	34,210
Балансова стойност	160,192	139,923

Компанията редовно следи за изпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск.

Компанията не е предоставяла финансовите си активи като обезпечение по други сделки.

Към датата на финансовия отчет някои от необезценените търговски и други вземания са с изтекъл срок на плащане. Възрастовата структура на необезценените просрочени търговски и други вземания е следната:

<i>В хиляди лева</i>	2013	2012
До 3 месеца	23,008	30,980
Между 3 и 6 месеца	434	14,259
Между 6 месеца и 1 година	18,960	25,503
Над 1 година	62,205	34,229
Общо	104,607	104,971

По отношение на търговските и други вземания Компанията е изложена на значителен кредитен риск към основните превозвачи – „Холдинг БДЖ“ ЕАД и неговите дъщерни дружества. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговските и други вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

През 2013 г. е прието решение № 481 от 12 август 2013 г. на Министерски съвет на Република България, с което се дава съгласие „Холдинг БДЖ“ ЕАД и дъщерните му дружества да извършват продажба на имоти и съоръжения, а ДП „НКЖИ“ да ги придобие чрез покупко-продажба. Вместо плащането на цената на имотите и съоръженията, страните се задължават да извършат прихващане на задължението за плащане на цената на съответната част от задължението за инфраструктурни такси за ползване на железопътната инфраструктура на „Холдинг БДЖ“ ЕАД и дъщерните му дружества.

Търговските и други вземания, просрочени над една година в размер на 62,205 хиляди лева към 31 декември 2013 г., включват:

- 25,156 хил. лв. – Вземания от „Холдинг БДЖ“ ЕАД

В изпълнение решение № 481 от 12 август 2013 г. на Министерския съвет на Република България и проведено пряко договаряне между „Холдинг БДЖ“ ЕАД и ДП „НКЖИ“ за придобиване на 11 броя недвижими имоти, собственост на „Холдинг БДЖ“ ЕАД, и с Решение на УС на ДП „НКЖИ“ – Протокол

№ 11-12/13 от 17.12.2013 г. са придобити недвижими имоти на стойност 5,373 хил. лв. с ДДС, прихванати със задълженията на „Холдинг БДЖ“ ЕАД за инфраструктурни такси.

За уреждане на финансовите задължения на „Холдинг БДЖ“ ЕАД по фактури, издадени от ДП „НКЖИ“ през 2010 г., 2011 г., 2012 г., и през периода от 01.01.2013 г. до 31.03.2013 г. е подписано споразумение на 31.05.2013 г. между ДП „НКЖИ“ и „Холдинг БДЖ“ ЕАД за разсрочено плащане, което се изпълнява съгласно договореностите.

- 32,457 хил. лв. – Вземания от „БДЖ - ТП“ ЕООД

В изпълнение решение № 481 от 12 август 2013 г. на Министерския съвет на Република България и проведено пряко договаряне между „БДЖ Товарни превози“ ЕООД и ДП „НКЖИ“ за придобиване на дълготрайни активи – съоръжения, находящи се във Фериботен комплекс Варна, собственост на „БДЖ Товарни превози“ ЕООД и с Решение на УС на ДП „НКЖИ“- Протокол № 278 от 19.06.2013 г. са придобити съоръжения на стойност 17,418 хил. лв. с ДДС, прихванати със задълженията на „БДЖ Товарни превози“ ЕООД за инфраструктурни такси.

За уреждане на финансовите задължения на „БДЖ Товарни превози“ ЕООД по фактури, издадени от ДП „НКЖИ“ през 2011 г., 2012 г., и през периода от 01.01.2013 г. до 31.03.2013 г. е подписано споразумение на 31.05.2013 г. между ДП „НКЖИ“ и „БДЖ Товарни превози“ ЕООД за разсрочено плащане, което се изпълнява съгласно договореностите.

- 3,717 хил. лв. представляват съдебни и присъдени вземания, за които текат съдебни и изпълнителни процедури по събирането им.
- 875 хил. лв. представляват вземания от други контрагенти над една година, за които ДП „НКЖИ“ предприема действия по събирането им.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Загуба от обезценка не е признавана по отношение на търговските и други вземания. Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Компанията по отношение на тези финансови инструменти.

32.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Компанията да не може да погаси своите задължения. Компанията посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност.

Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Компанията за периода.

Компанията държи пари в брой и по банкови сметки, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и финансирания от държавата.

Към 31 декември 2013 г. падежите на договорните задължения на Компанията (съдържащи лихвени плащания, където е приложимо) са обобщени, както следва:

В хиляди лева

	Текущи До 1 година	Нетекущи От 1 до 5 години
31 декември 2013 г.		
Получени заеми	12,846	7,044
Търговски и други задължения	23,704	34,857
Общо	36,550	41,901

В предходния отчетен период падежите на договорните задължения на Компанията са обобщени, както следва:
В хиляди лева

	Текущи До 1 година	Нетекущи От 1 до 5 години
31 декември 2012 г.		
Получени заеми	12,006	19,902
Търговски и други задължения	14,605	32,549
Общо	26,611	52,451

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата.

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Компанията отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток.

33. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Компанията във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Компанията да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност на собствения капитал.

Компанията наблюдава капитала на базата на съотношението на собствения капитал към получените заеми.

Компанията определя собственият капитал и заемите на основата на балансовата им стойност.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

В хиляди лева	2013	2012
Собствен капитал	1,630,666	1,665,930
Общо получени заеми	19,890	31,908
Съотношение на собствен капитал към получени заеми	1:0.01	1:0.02

34. Инвестиционна програма

Според инвестиционната програма, одобрена от Управителния съвет на Компанията, за следващата година са планирани следните разходи по дългосрочна програма за реструктуриране, финансирани от държавния бюджет и европейски фондове за обекти по Оперативна програма „Транспорт“, по които ДП „НКЖИ“ е бенефициент:

В хиляди лева

2014

От Държавния бюджет:**Основен ремонт на дълготрайни материални активи**

Ремонт на железния път и съоръженията за поддържане на достигнатите скорости	38,930
Модернизиране на осигурителните системи и прелезни устройства	18,515
Модернизиране на контактна мрежа и тягови подстанции	20,027
Възстановяване на проектни параметри на жп линия София-Карлово-Зимница	13,400
Преустройство на възлови жп гари в съответствие с европейските изисквания	4,090
Съфинансиране на обект „Рехабилитация гарови комплекси София, Бургас и Пазарджик“	100
Допълнително финансиране на проект „Рехабилитация Септември-Пловдив“	6,000
	101,062

Придобиване на съоръжения и оборудване

Удвояване и електрификация на жп линия Карнобат-Синдел	2,353
Съфинансиране на обект "Изграждане на ИМТ в Южен централен район на планиране в България - Пловдив"	100
	2,453

Придобиване на транспортни средства

Доставка на специализирани автомобили с висока проводимост СиТ / към проект 4 /	510
Доставка на товарни автомобили	600
Доставка на багери	375
	1,485

Обща сума на инвестициите, финансирани от държавния бюджет	105,000

От Оперативна програма „Транспорт“:

<u>Приоритетна ос 1 ОПТ - изграждане и подготовка на проекти</u>	
Електрификация и реконструкция на жп линията Свиленград-турска граница	6,295
Модернизация на железопътния участък Септември-Пловдив*	157,239
Рехабилитация на железопътната инфраструктура в участъци от жп линията Пловдив-Бургас*	79,622
Електрификация и реконструкция на жп линията Пловдив-Свиленград (участък Първомай-Свиленград)*	81,436
Модернизация на жп линията София-Пловдив (участък София-Септември)	1,800
<u>Приоритетна ос 3 ОПТ - изграждане</u>	
Изграждане на Интермодален терминал Пловдив	5,673
Рехабилитация на гарови комплекси централна гара София, Пазарджик и Бургас	34,556
Техническа помощ за изграждане на Интермодален терминал Русе	3,443
<u>Приоритетна ос 5 ОПТ - подготовка на проекти</u>	
Проектиране на строителството на железопътната линия Видин-София: железопътни участъци Видин-Медковец и Медковец-Руска Бяла	5,073
Инструмент за подготовка на железопътни проекти по ТЕН-Т мрежата	5,335
Рехабилитация по жп линията Пловдив-Бургас - фаза 2	1,943

От Оперативна програма "Транспорт и транспортна инфраструктура"

<u>Подобряване на интермодалността</u>	
Изграждане на Интермодален терминал Русе	1,017

От Оперативна програма "Транспорт"

<u>Ос 5 - Техническа помощ</u>	
Проект „Техническа помощ за обезпечаване на разходите за проектиране и внедряване на система за планиране и управление на ресурсите (СПУР) в ДП НКЖИ“	4,517
Проект „Техническа помощ за формиране на тарифна политика за достъп и използване на железопътната инфраструктура в ДП „НКЖИ“ - бенефициент по Оперативна програма „Транспорт 2007-2013 г.“	914
Проект "Осигуряване на финансови средства за покриване на разходите, свързани с обучения и развитие на човешките ресурси, за служители от Национална компания „Железопътна инфраструктура“, чиито функции са пряко свързани с управление, наблюдение и контрол	805

От "Транспорт и транспортна инфраструктура" 2014 - 2020 г.

<u>Ос 5 - Техническа помощ</u>	
„Техническа помощ за обезпечаване на разходите, свързани с управлението, индексирането, съхранението и внедряването на електронен архив на документите по проектите, финансирани от фондовете на ЕС“	150
„Разширяване функционалния обхват на Географската информационна система (ГИС) на НКЖИ“	1,200
„Изграждане на отдалечен резервен център за възстановяване на данни и съхраняване на информация по проекти на ДП НКЖИ, финансирани от фондовете на ЕС“	27
„Анализ и актуализиране на „Стратегия за интегриране на Българската железопътна инфраструктура в Европейската мрежа за интермодален транспорт“	105

Общо от Оперативна програма "Транспорт"	391,150

<u>От програма "TEN-T"</u>	2,126

Обща сума на инвестициите	498,276

35. Условни пасиви

Към 31 декември 2013 г. срещу Компанията има предявени различни съдебни искове.

Ръководството на Компанията счита, че отправените искове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Компанията при уреждането им е малка.

Нито един от гореспоменатите искове не е изложен тук в детайли, за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Компанията при разрешаването на споровете.

Не са възникнали условни пасиви за Компанията по отношение на дъщерни и асоциирани предприятия.

36. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване.

37. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2013 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от ръководството на 14 март 2014 г.

Милчо Ламбрев
Генерален директор

Роза Константинова
Главен счетоводител

Дата на съставяне: 5 март 2014 г.